

»Mladi za napredek Maribora 2015«

32. srečanje

TRIGLAV,

GORA, BOŽANSTVO ALI OBOJE HKRATI

Naravna in kulturna dediščina

Raziskovalna naloga

Avtor: SEBASTJAN KRAJNC, MATEJ RUSTJA,
DANIJEL FIŠINGER

Mentor: VESNA KOLENKO, SREČKO REISMAN

Šola: DOM ANTONA SKALE MARIBOR

Maribor, februar 2015

»Mladi za napredek Maribora 2015«

32. srečanje

TRIGLAV,

GORA, BOŽANSTVO ALI OBOJE HKRATI

Naravna in kulturna dediščina

Raziskovalna naloga

Maribor, februar 2015

Kazalo vsebine

Kazalo vsebine	2
Kazalo grafov	5
Kazalo tabel:.....	6
Kazalo slik.....	7
Zahvala	10
Povzetek	11
1. Uvod.....	12
1.1 Cilji in hipoteze	13
1.1.1 Cilji.....	13
1.1.2 Hipoteze	13
1.1.3 Preverjanje hipotez.....	14
2. Teoretična izhodišča.....	16
2.1 Gora Triglav	16
2.1.1 Julijske Alpe	16
2.1.2 Triglav	22
2.2 Bog Triglav.....	33
2.2.1 Slovani.....	33

2.2.2	Slovanska mitologija	36
2.2.3	Staroslovanski bogovi	36
2.2.4	Pomen boga Triglava	44
3.	Metodologija dela.....	47
3.1	Merski pripomočki in način zbiranja podatkov	47
3.2	Vzorec.....	47
3.3	Postopek statistične obdelave podatkov	49
4.	Rezultati	50
4.1	V katerem gorovju leži Triglav?.....	50
4.2	Kako visok je Triglav?	51
4.3	Kje najdemo simbol Triglava?	52
4.4	Naštej nekaj grških bogov.	53
4.5	Naštej nekaj slovanskih bogov.	54
4.6	Bog česa je Triglav?	55
4.7	Kaj vam pomeni Triglav?.....	56
4.8	Zapišite vašo prvo misel, ko slišite besedo Triglav.	57
4.9	Ali menite, da ste se v šoli dovolj naučili o slovanski mitologiji?	58
5.	Interpretacija.....	59

6.	Vrednotenje hipotez	61
6.1	H 1: Več kot 75% anketirancev ve, v katerem gorovju je Triglav in pozna njegovo višino.	61
6.2	H 2: Več kot 75% anketirancev ve, da je simbol Triglava na slovenskem grbu in zastavi.....	61
6.3	H 3: Več anketirancev pozna grške kot slovanske bogove. Več kot 75% anketirancev pozna vsaj 3 grške bogove. Manj kot 50% anketirancev pozna vsaj 3 slovanske bogove..	61
6.4	H 4: Maj kot 25 % anketirancev ve, bog česa je Triglav.	61
6.5	H 5: Več kot 75% anketirancev je čustveno vezanih na Triglav.	62
6.6	H 6: Več kot 80 % anketirancev meni, da so se tekom izobraževanja premalo seznanili s slovansko mitologijo.	62
7.	Zaključek.....	63
8.	Družbena odgovornost	64
9.	Viri in literatura.....	65
10.	Priloga - Anketa	70

Kazalo grafov

Graf 1: Število anketirancev po spolu	48
Graf 2: Struktura anketirancev po izobrazbi.....	49
Graf 3: V katerem gorovju leži Triglav?	50
Graf 4: Kako visok je Triglav?.....	51
Graf 5: Kje najdemo simbol Triglava?.....	52
Graf 6: Pozna vsaj tri bogove grške mitologije.....	53
Graf 7: Pozna vsaj tri bogove slovanske mitologije.....	54
Graf 8: Bog česa je Triglav?.....	55
Graf 9: Kaj vam pomeni Triglav?.....	56
Graf 10: Prva asociacija na besedo Triglav.....	57
Graf 11: Ali menite, da ste se v šoli naučili dovolj o slovanski mitologiji?.....	58

Kazalo tabel:

Tabela 1: Sestava anketirancev po spolu.....47

Tabela 2: Struktura anketirancev po izobrazbi.....48

Kazalo slik

Slika 1: Alpe in Julijske Alpe.....	17
Slika 2: Pogled z Mangrta proti vzhodu.....	19
Slika 3: Triglav.....	22
Slika 4: Triglavski narodni park.....	24
Slika 5: Prva samostojna upodobitev Triglava.....	26
Slika 6: V Kraljestvu Zlatoroga.....	28
Slika 7: Triglavske strmine.....	28
Slika 8: Plečnikovo Šverljugovo Marijino znamenje.....	29
Slika 9: Grb na vrati NUK.....	29
Slika 10: Znak Osvobodilne fronte.....	29
Slika 11: Grb Republike Slovenije v sklopu SFRJ.....	29
Slika 12: Grb Republike Slovenije po osamosvojitvi.....	30
Slika 13: Zastava republike Slovenije po osamosvojitvi.....	30

Slika 14: Oznake na policijskih uniformah.....	30
Slika 15: Triglav na vojaški uniformi R Slovenije.....	31
Slika 16: Logotip Olimpijskega komiteja Slovenije.....	31
Slika 17: Dres Slovenske nogometne reprezentance.....	31
Slika 18: Prvi denar samostojne R Slovenije – Vrednostni boni.....	32
Slika 19: Slovenski kovanec za 50 evro centov.....	32
Slika 20: Pradomovina Slovanov.....	34
Slika 21: Delitev Slovanov.....	35
Slika 22: Perun ubije Volosa v živalski podobi.....	37
Slika 23: Bog Volos.....	38
Slika 24: Bog Dažbog.....	39
Slika 25: Boginja Mokoš.....	40
Slika 26: Idol Svetovida.....	41
Slika 27: Rujevit.....	42

Slika 28: Morana in Vesna.....	43
Slika 29: Podoba Triglava na idolu Svetovida.....	46
Slika 30: Bog in gora Triglav.....	64

Zahvala

Zahvaljujemo se ravnateljici, da nas vsako leto znova spodbudi, da sodelujemo v projektu Mladi za napredek Maribora, kakor tudi mentorjema, ki sta nam odprla nove poglede v naravno in kulturno dediščino naše krasne Slovenije.

Povzetek

V raziskovalni nalogi smo proučevali odnos anketirancev do Triglava. Imeli smo v mislih dve razsežnosti Triglava, Triglava kot gore in Triglava kot božanstva v slovanski mitologiji.

S pomočjo mentorjev smo si postavili šest hipotez, ki smo jih preverjali s spletno anketo, ki smo jo skupaj z mentorjema razposlali našim stikom v spletni pošti. V anketi smo zajeli podatke, ki so prispeli na portal za izdelavo spletnih anket od 25. 11. 2014 do 15. 1. 2015. V tem času smo zbrali 108 anket.

Ugotovili smo, da anketiranci dobro poznajo goro Triglav, slabše pa boga Triglava in slovansko mitologijo nasploh. Potrdili smo štiri hipoteze, medtem ko smo dve morali ovreči.

Glavno spoznanje naše naloge je, da je Triglav v predstavah Slovencev predvsem spoštovana in visoko cenjena gora, po rezultatih ankete, pa ne bi mogli reči, da jo anketiranci doživljajo kot sveto goro ali jo istovetijo z božanstvom.

1. Uvod

Raziskovalna naloga je posvečena našemu nacionalnemu simbolu Triglavu. Zanima nas, kaj in koliko vedo Slovenci o Triglavu in katere so asociacije, ki se jim porajajo, ko slišijo besedo Triglav. V teoretičnem delu bomo predstavili Triglav kot najvišji vrh Slovenije in Triglav kot slovansko božanstvo. V empiričnem delu naloge bomo predstavili rezultate ankete, ki smo jo spletno izvedli med naključnimi Slovenci. Zanimal nas je odnos Slovencev do gore, ki je simbol slovenstva in poznavanje slovanske mitologije med Slovenci.

1.1 Cilji in hipoteze

1.1.1 Cilji

- Zanima nas, koliko anketirancev pozna goro Triglav, in sicer kako visoka je in v katerem gorovju leži.
- Zanima nas, koliko anketirancev ve, da je simbol Triglava na slovenskem grbu in zastavi.
- Zanima nas, koliko anketirancev pozna grške bogove.
- Zanima nas, koliko anketirancev pozna slovanske bogove.
- Zanima nas, koliko anketirancev ve, bog česa je bog Triglav.
- Zanima nas, kakšen odnos imajo anketiranci do Triglava.
- Zanima nas, kaj menijo anketiranci, ali so bili tekom izobraževanja dovolj seznanjeni s slovansko mitologijo.

1.1.2 Hipoteze

- **H 1:** Več kot 75% anketirancev ve, v katerem gorovju je Triglav in pozna njegovo višino.
- **H 2:** Več kot 75% anketirancev ve, da je simbol Triglava na slovenskem grbu in zastavi.
- **H 3:** Več anketirancev pozna grške kot slovanske bogove. Več kot 75% anketirancev pozna vsaj 3 grške bogove. Manj kot 50% anketirancev pozna vsaj 3 slovanske bogove.
- **H 4:** Maj kot 25 % anketirancev ve, bog česa je Triglav.
- **H 5:** Več kot 75% anketirancev je čustveno vezanih na Triglav.
- **H 6:** Več kot 80 % anketirancev meni, da so se tekom izobraževanja premalo seznanili s slovansko mitologijo.

1.1.3 Preverjanje hipotez

Hipotezo **H 1**: »Več kot 75% anketirancev, ve v katerem gorovju je Triglav in pozna njegovo višino.« bomo preverjali z vprašanjsima:

- V katerem gorovju leži Triglav?
- Kako visok je Triglav?

Hipotezo **H 2**: »Več kot 75% anketirancev ve, da je simbol Triglava na slovenskem grbu in zastavi.« bomo preverjali z vprašanjem:

- Kje vse najdemo simbol Triglava?

Hipotezo **H 3**: »Več anketirancev pozna grške kot slovanske bogove. Več kot 75% anketirancev pozna vsaj 3 grške bogove. Manj kot 50% anketirancev pozna vsaj 3 slovanske bogove.« bomo preverjali z vprašanjsima:

- Naštej nekaj grških bogov.
- Naštej nekaj slovanskih bogov.

Hipotezo **H 4**: »Maj kot 25 % anketirancev ve, bog česa je Triglav.« bomo preverjali z vprašanjem:

- Bog česa je Triglav?

Hipotezo **H 5**: »Več kot 75% anketirancev je čustveno vezanih na Triglav.« bomo preverjali z vprašanjsima:

- Kaj vam pomeni Triglav?
- Zapišite vašo prvo misel, ko slišite besedo Triglav.

Hipotezo **H 6**: »Več kot 80 % anketirancev meni, da so se tekom izobraževanja premalo seznanili s slovansko mitologijo.« bomo preverili z vprašajem:

- Ali menite, da ste se v šoli naučili dovolj o slovanski mitologiji?

2. Teoretična izhodišča

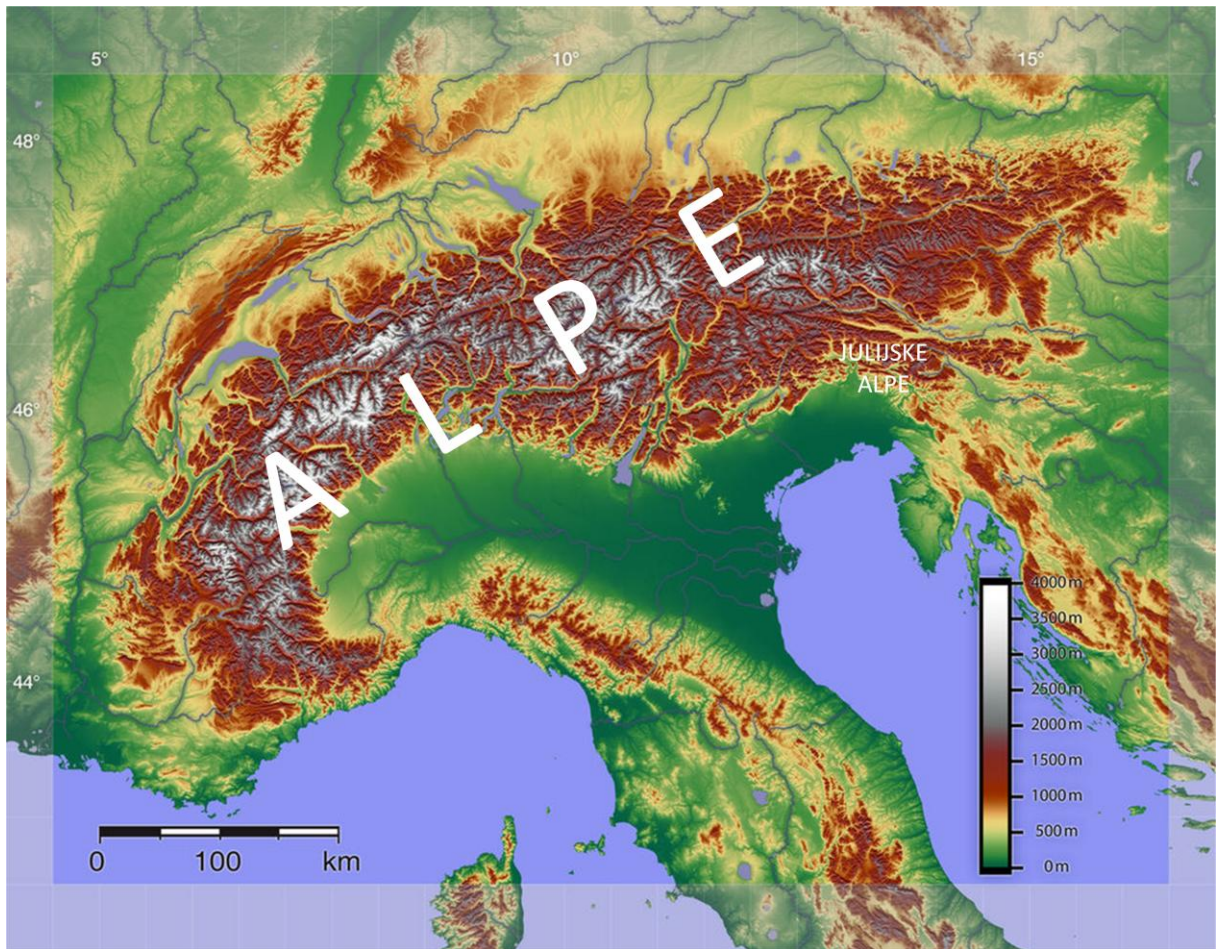
V teoretičnih izhodiščih raziskovalne naloge bomo predstavili najprej goro Triglav, nato še božanstvo Triglav. Obeh področij se bomo lotili tako, da bomo začeli s pojmi, ki so širše povezani z pojmom, ki ju želimo osvetliti in naše raziskovanje ožili do pojmov gora in bog Triglav.

2.1 Gora Triglav

Najbolj znan raziskovalec naših gora, Julius Kugy je zapisal: »Triglav ni gora, Triglav je kraljestvo!« (Stele, 2012)

2.1.1 Julijske Alpe

Julijske Alpe so samo del velikega alpskega gorskega loka, ki se začne nad Ligurskim zalivom in se konča nad Donavo piri Dunaju. Spadajo k Vzhodnim Alpam in so del Jožnoapneniških Alp. Severno od tako imenovanih Osrednjih Alp, ki dosežejo najvišje vrhove v Visokih Turah v Avstriji, so še Severnoapneniške Alpe. Vzhodne Alpe so torej v svoji zgradbi simetrične. Srednji, najvišji pas je zgrajen iz metamorfnih skrilavcev in iz odpornega granita. Te kamnine so bile izrinjene na površje iz večjih zemeljskih globin. Na severnem in južnem robu pa sta nastala pasova apneniških Alp iz morskih usedlin. Gorotvorne sile so jih nagubale in jih v obliki velikih plošč ali lusk potisnile v različne smeri. Pri tem so se na mnogih krajih narinile na sebi podobno podlago. Takšno zgradbo imajo tudi naše Alpe, posebno vzhodne Julijske Alpe, koder le redko najdemo vodoravne geološke plasti. (Kunaver, 1984)

Slika 1: Alpe in Julijske Alpe

Vir: <http://sl.wikipedia.org/wiki/Alpe>

2.1.1.1 Lega

Julijske Alpe ali Julijci so najobsežnejša in najvišja gorska skupina v Sloveniji. So v južnem in vzhodnem delu pogorja Alp in predstavljajo del Južnih Apneniških Alp. Ležijo v severozahodni Sloveniji in v severovzhodni Italiji, ime pa so posredno dobile po Gaju Juliju Cezarju. Njihov najvišji vrh, ki je obenem tudi najvišji vrh Slovenije, je Triglav s 2864 metri. Delimo jih na Vzhodne in Zahodne Julijske Alpe. (http://sl.wikipedia.org/wiki/Julijske_Alpe)

2.1.1.2 Površina

Po površini merijo okrog 4400 km², večji del jih je v Sloveniji, manjši v Italiji in obsegajo območje med dolino Save in Kanalsko dolino. Na jugu jih omejujejo Stol, Baška grapa ter Jelovica, ki je še del Julijskih Alp. (http://sl.wikipedia.org/wiki/Julijske_Alpe)

2.1.1.3 Zgradba

Gradijo jih mezozojske morske usedline, večinoma 200 milijoni let stari triasni in nekoliko mlajši jurski apnenci in dolomiti. Zato so stene strme, vrhovi in grebeni pa zobčasti. Skladi apnenca in dolomita so debeli tja do 2000 m. Močna alpidaska orogeneza pred 30 milijoni let je povzročila, da so se mlajše kamninske plasti narivale nad starejše. Številni fosili nam pričajo, da je bilo tu včasih morje. Skladi so nagnjeni proti jugu, zato so južna pobočja po navadi manj strma kot severna. (http://sl.wikipedia.org/wiki/Julijske_Alpe)

V ledeni dobi, ki se je končala pred 10.000 leti je bilo v Alpah mnogo ledenikov, med njimi tudi v dolini Save in Soče. Ledeniki so brusili gorska pobočja, ustvarjali doline, gradili pragove, nanесли balvane in grušč in nasuli morene v doline. V holocenu in aluviju so zunanji vremenski vplivi povzročali tudi kemične spremembe površja, tekoče vode pa mehanske spremembe. (http://sl.wikipedia.org/wiki/Julijske_Alpe)

Zaradi delovanja notranjih zemeljskih sil, ki so dvigale Alpe, so nastali številni prelomi, ki so razkosali kamnite sklade. Posebej izrazit je Idrijski prelom, ki poteka v smeri severozahod-jugovzhod, ki je oblikoval dolino Idrijce in srednji del Soče. (http://sl.wikipedia.org/wiki/Julijske_Alpe)

2.1.1.4 Delitev

Julijske Alpe delimo na Vzhodne Julijske Alpe in Zahodne Julijske Alpe ter na manjše skupine.

Veliko obsežnejši vzhodni del leži skoraj v celoti na ozemlju Slovenije, Zahodni Julijci pa segajo čez slovensko-italijansko mejo.

Manjše skupine v Julijskih Alpah:

- Triglavska skupina se nahaja v vzhodnem delu vzhodnih Julijcev. Najvišji vrh je Triglav s 2864 m. Skupina predstavlja najvišje območje Julijskih Alp, saj precej vrhov presega 2500 m. Na severno-vhodnem pobočju Triglava se nahaja Triglavski ledenik. Na severu in zahodu se skupina končuje s Triglavsko severno steno, ki se spušča proti dolini Vrata, Luknjo in Zadnjico. Na jugu pa sega do Bohinjske doline. Sestavni del te skupine je tudi Pokljuka.
- Bohinjska skupina,
- Krnska skupina,
- Kaninska skupina,
- Viš in Montaž,
- Jalovec in Mangart,
- Razor in Prisojnik,
- Martuljška skupina.

(http://sl.wikipedia.org/wiki/Julijske_Alpe)

Slika 2: Pogled z Mangrta proti vzhodu

Vir: (http://sl.wikipedia.org/wiki/Julijske_Alpe)

2.1.1.5 Vodovje

V Vzhodnih Julijskih Alpah izvirata dve večji reki: Sava in Soča. Zahodni Julijci svoje vode oddajajo največ Tilmentu, manjši del pa tudi Nadiži. Reke imajo največ vode zgodaj poleti, ko se začne taliti sneg v visokogorju.

V zatrepnih dolinah izvira veliko potokov, ki tečejo prek skalnih pragov ter tako ustvarjajo številne slapove, ki so zanimiva točka za turiste. V Julijskih Alpah je tudi naš najmogočnejši slap Boka, visok 106 m in širok tudi 20 m. Drugi pomembni slapovi so še: slap Savice pod Komarčo, Peričnik v Vratih, Martuljški slapovi, Gregorčičev slap v Vrsnem, slapovi na potoku Frantarica in drugi.

Na nepropustnih tleh in tam kjer so ledeniški nanosi zaježili doline so nastala številna jezera. Med največjimi so: Bohinjsko, Blejsko, Rabeljsko in Magartski jezera. V visokogorju pa: Triglavska jezera, Krnsko jezero, Kriška jezera... (http://sl.wikipedia.org/wiki/Julijske_Alpe)

2.1.1.6 Podnebje

Podnebje je gorsko. Zanj so značilne dolge zime in kratka poletja. Padavine so pogoste, saj letno pade okoli 3000 mm padavin. Največ padavin pade v jesenskih mesecih. Na Kredarici (2515 m. n. v) je poprečna letna temperatura - 1°C. Severne lege v alpskem svetu imajo za 1-2 °C bolj hladno podnebje. Sneg pada praviloma pozimi. Najpogostejši veter je fen, ki pozimi piha z gorskih pobočji navzdol v zavetrne doline. Poleti velikokrat nastanejo vročinske nevihte in nalivi, ki povzročajo naraščanje rek in te pa sprožijo zemeljske plazove. Za nižje dele, kotline in rečne doline je značilno, da se v poletnih mesecih močno ogrejejo, pozimi pa ohladijo. Včasih pa je pozimi zaradi oblačne plasti, ki navadno sega do 1000 m n. m. v. v kotlinah večji mraz kot v višjih legah nad njimi. To imenujemo toplotni obrat. Povprečna letna temperatura v kotlinah alpskega sveta je okrog 10 °C. (http://sl.wikipedia.org/wiki/Julijske_Alpe)

2.1.1.7 Rastje

V nižinah prevladuje listnati gozd bukve z vmesnimi sestoji jelke in smreke. V drugem pasu prevladuje mešani gozd, kjer je veliko pašnikov, ki pa se zaradi opuščanja košenja zaraščajo.

Najvišji gozdni pas je iglasti pas. Dviga se tja do višine 1800 m na prisojnih legah in do 1600 m. Nad to višino prevladuje ruševje in posamezna majhna drevesa predvsem macesen. Rušje vztraja tja do višine 2200 m, kjer se prične pas alpskih travišč, ki so bogato posejana s številnimi zavarovanimi rastlinskimi vrstami. Posamezni šopi trave vztrajajo do višine 2600 m, kjer se prične pas golega skalovja in lišajev. (http://sl.wikipedia.org/wiki/Julijske_Alpe)

2.1.1.8 Prebivalstvo

Območje naj bi bilo poseljeno že v kameni dobi. Najdena grobišča na Bledu in v Bohinju pričajo o naselitvi v prazgodovini. Ob koncu preseljevanja narodovo v 6. stoletju so Julijske Alpe naselili Slovani. Staroselci so se asimilirali, Slovani pa so od Keltov podedovali znanje iz železarstva, ki se je kasneje razvilo v fužinarstvo in nazadnje v železarstvo na Jesenicah. Težke življenjske razmere so omogočale le redko poselitev. Zgornja meja poselitve je bila na višini 1300 m. S prihodom industrijske dobe, so ljudje dobili službe v tovarnah, zato se je veliko ljudi odselilo v doline. Danes ležijo v dolinah večja naselja Jesenice, Tolmin, Bovec, Kobarid. Tako so Julijske Alpe s povprečno gostoto 20 ljudi na km² najredkeje poseljena pokrajina v Sloveniji. (http://sl.wikipedia.org/wiki/Julijske_Alpe)

2.1.1.9 Gospodarstvo

Gozdarstvo, kmetijstvo in rudarstvo so bile v preteklosti najpomembnejše gospodarske panoge. Predvsem rudarstvo je do danes zamrlo. Gozdarstvo je dobro razvito predvsem na planotah Gorenjske, kjer so obsežni predvsem smrekovi gozdovi. Na nekaterih visokogorskih planinah še vedno pasejo živino in pridelujejo mlečne izdelke. Manj je industrije, vse več pa storitvene dejavnosti. Zelo pomembna gospodarska panoga danes je turizem. (http://sl.wikipedia.org/wiki/Julijske_Alpe)

2.1.1.10 Promet

Območje Julijskih Alp je prepredeno s cestami najrazličnejših kategorij. Med pomembnejše cestne povezave sodita: cesta čez prelaz Vršič (1611 m) od Kranjske Gore do Bovca in cesta od Trbiža preko prelaza Predel po dolini Soče proti Novi Gorici. Po obrobju pa potekajo

pomembne ceste po Savski dolini od Jesenic do Trbiža, delno lahko sem pripišemo tudi avtocesto od avtocestnega predora Karavanke proti Jesenicam in na zahodu avtocesto in vzporedno regionalno cesto od Trbiža do Vidma.

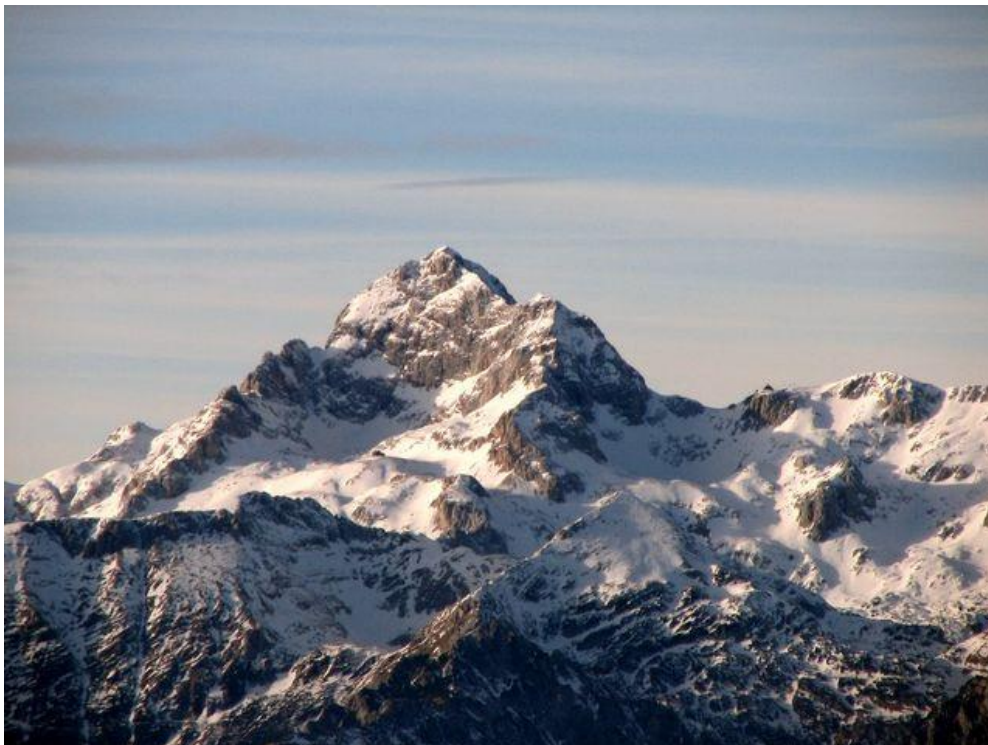
Edina železniška povezava, ki prečka Julijske Alpe je znamenita "Bohinjska proga", ki povezuje Jesenice - Bohinjsko Bistrico - Tolmin - Novo Gorico.

Kljub težkemu terenu so prometne povezave dobre in so pomembne za razvoj gospodarstva, predvsem turizma. (http://sl.wikipedia.org/wiki/Julijske_Alpe)

2.1.2 Triglav

Triglav (2864 metrov nadmorske višine) je najvišji vrh Julijskih Alp in najvišji vrh Slovenije.

Triglav je slovenski simbol v pravem pomenu besede. Najvišja gora in predvsem ena najbolj prepoznavnih skalnih gmot z vseh strani. (<http://sl.wikipedia.org/wiki/Triglav>)

Slika 3: Triglav

Vir: <http://www.hervardi.com/triglav.php>

2.1.2.1 Zgradba

Imamo občutek, da Triglav štrli nad drugimi vrhovi Julijscev. Ta pojav je seveda povezan z njegovo višino, ta pa s kamninsko sestavo Triglava. Tu se zanimiva zgodba o Triglavu začne. Triglavsko gmoto nad njegovo severno steno in Triglavskimi podi sestavljajo namreč starejše kamnine (cordevolski apnenec) od tistih v severni steni (dachsteinski apnenec). Ob nastanku so bile kamnine v normalnem oz. pravilnem zaporedju, se pravi mlajše nad starejšimi, zaradi premikanja kontinentalnih plošč in s tem povezanega trka afriške kontinentalne plošče z evrazijsko, ki je povzročil dvig Alp, pa je prišlo do gubanja in narivanja velikih blokov kamnin. Tako se je masivni cordevolski apnenec narinil od juga proti severu na mlajše plastovite dachsteinske apnenec, ki gradijo severno Triglavsko steno. Zaradi svoje masivne sestave je cordevolski apnenec nekoliko bolj odporen proti mehanskemu in kemičnemu preperivanju, zato se je vrh Triglava precej počasneje zniževal kot nekateri drugi vrhovi Julijskih Alp. (Svet pod Triglavom 10, str. 6, Aleš Zdešar, http://www.google.si/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=2&ved=0CCYQFjAB&url=http%3A%2F%2Fwww.tnp.si%2Fimages%2Fuploads%2FSvet_pod_Triglavom_10.pdf&ei=6wuxVO-HNM7raL-SgMgF&usg=AFQjCNHjSgl_IHLv9wemuqFunsR0cZPNLw)

2.1.2.2 Zgodovina vzponov

Prvi zabeležen vzpon na Triglav se je 26. avgusta 1778 na pobudo Žige Zoisa posrečil štirim domačinom iz Bohinja: Luki Korošcu, Matevžu Kosu, Štefanu Rožiču in Lovrencu Willomitzerju, ki je vodil odpravo. Prvi naj bi na vrh, morda odkar svet stoji, stopil Luka Korošec. Prvi ženski vzpon je leta 1870 opravila dvajsetletna Rozalija Škantar iz Srednje vasi.

Ena od ključnih oseb pri razvoju slovenskega planinstva je bil dovški župnik Jakob Aljaž. Prvič se je povzpel na Triglav leta 1887. Za 1 goldinar je na lastne stroške od dovške občine odkupil vrh Triglava (16 m²) in na njem zgradil stolp, ki se imenuje po njem. (<http://sl.wikipedia.org/wiki/Triglav>)

2.1.2.3 Triglavski narodni park

Triglavski narodni park (TNP) je edini narodni park v Sloveniji.

Slika 4: Triglavski narodni park Vira: <http://www.tnp.si/doziviljati/C43/> in <http://www.tnp.si/>

Triglavski narodni park se razprostira na severozahodu Slovenije ob meji z Italijo in blizu meje z Avstrijo, na jugovzhodnem delu alpskega masiva. Skoraj popolnoma se prekriva z Vzhodnimi Julijskimi Alpami. Obsega 880 kvadratnih kilometrov, kar je štiri odstotke površine Slovenije. Spada med najstarejše evropske parke; prvo varovanje sega v leto 1924, ko je bil ustanovljen Alpski varstveni park. Osrednje poslanstvo javnega zavoda Triglavski narodni park je varovanje narave, opravlja pa tudi strokovne in raziskovalne naloge. (<http://www.tnp.si/>)

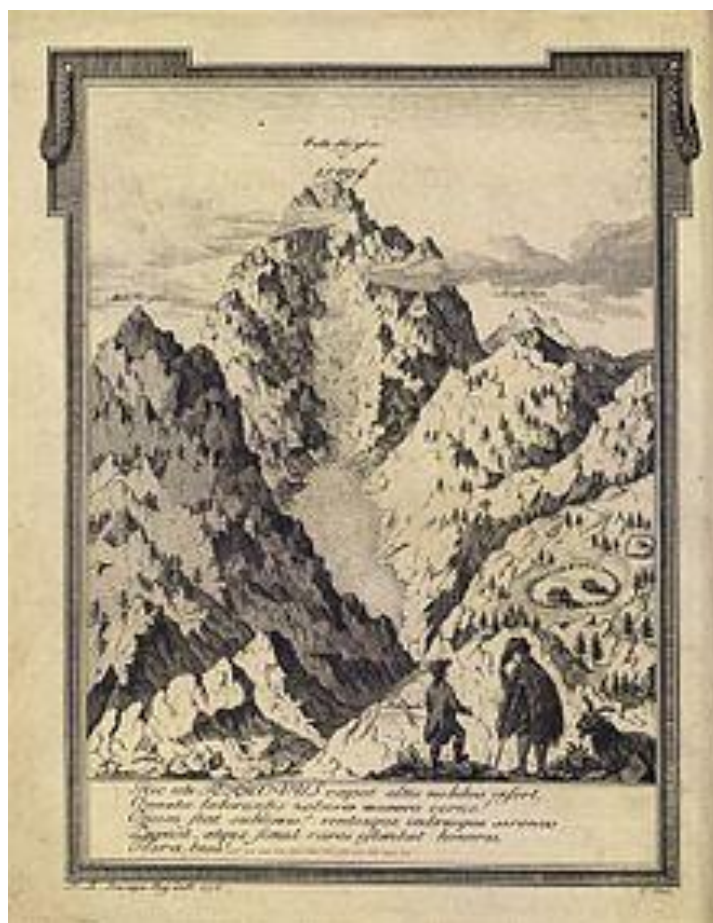
2.1.2.4 Ime gore

Tri-glav se najverjetneje nanaša na obliko gore, kot se jo vidi iz Bohinja, malo verjetno pa je, da je gora poimenovana po staroslovanskem poganskem božanstvu Triglavu. Vrh ni izrazito trodelen iz katerekoli strani. Od daleč lahko opazimo samo dvodelno zgradbo, kjer Mali Triglav predstavlja drugi vrh. (<http://sl.wikipedia.org/wiki/Triglav>)

Simbolično prikazujemo Triglav s tremi vrhovi, takšno podobo kaže le iz nekaterih južnih zornih kotov, sicer je značilnejša dvoglava podoba, z drugih strani pa se vrhovi zlijejo v eno izrazito piramido. Že zgodaj zaradi tega prevladuje prepričanje, da ime gore ne izvira iz troglave podobe ampak iz čaščenja staroslovanskega božanstva neba, zemlje in podzemlja. (Stele, 2012)

Prva podoba Triglava je povezana z imenom Balthasarja Hacquetja, ki je 1777 poskušal priti na vrh Triglava, a brez uspeha. Ta vzpon je opisal v svoji knjigi *Oryctographia Carnilolica*. Za naslovni list prvega dela svojega spisa je dal izvršiti nekemu Fr. Ks. Baragi risbo Triglava, katero je v baker urezal C. Conti. Na prvem bakrorezu je nad vrhom zapis Veliki Terglou. (Sojin, 1980)

Iz tega dejstva so nekateri znanstveniki menili, da je mogoče pravilnejše ime Terglou, v katerem naj bi bil skrit glagol *tereti*, izvajati pritisk. Morda pa imamo opraviti s keltsko ostalino: »ter« kot zemlja, torej glavar zemlje. (Stele, 2012)

Slika 5: Prva samostojna upodobitev Triglava

Vir: http://en.wikipedia.org/wiki/Oryctographia_Carniolica

Ubožec ti, koliko imaš že imen! Triglav, to je slovensko; ali vendar ne, to je menda nemško, ker stoji na našem specialnem vojaškem zemljevidu pod besedo Triglav v oklepajih »Terglou«, torej je to slovensko. Ali pa je Triglav vendarle slovensko, Terglou pa beseda iz kakega tujega jezika, ker čemu je treba pisati ime dvakrat v istem jeziku? A brez šale, gotovo je, da si mora misliti kaj takega tujec. In vsega tega je krivo, ker napisujejo imena jeziku nevedši ljudje le po posluhu. Zato toliko spak v omenjenih zemljevidih, da ni človeka, ki bi jih razumel. (Planinski vestnik, letni X, številka 10, file:///C:/Documents%20and%20Settings/admin/My%20Documents/Downloads/URN-NBN-SI-DOC-UVCAVYKY%20(1).pdf)

Kot je razvidno iz zapisov ni enotnega mnenja kako je Triglav dobil ime.

2.1.2.5 Triglav v umetnosti

Najverjetneje je Triglav doživel nešteto upodobitev v likovni in fotografski umetnosti ter bil opevan v neznanem številu objavljenih in neobjavljenih pesmi. V tem poglavju bomo omenili le najbolj znana in za Slovenijo in Slovence pomembna dela.

Najbolj znana in ponarodela je pesem "Oj, Triglav, moj dom" ki jo je leta 1894 pod psevdonimom "Slavin" spesnil duhovnik Matija Zemljič iz Gornje Radgone in jo objavil v rokopisnem glasilu Lipica. Leta 1896 je pesem uglasbil Jakob Aljaž. Pesem pa je bila premierno izvedena 10. avgusta 1896 ob odprtju Triglavskega doma na Kredarici. Jakob Aljaž pa je uglasbeno različico pesmi prvič uradno objavil leta 1900 v svoji Slovenski pesmarici II.

Oj Triglav, moj dom

Oj Triglav, moj dom, kako si krasan,
kako me izvabljaš iz nizkih ravan
v poletni vročini na strme vrhe
da tam si spočije v samoti srce,
kjer potok izvira v skalovju hladan:
oj Triglav, moj dom, kako si krasan!

Oj Triglav, moj dom, četudi je svet
začaral s čudesi mi večkrat pogled,
tujina smehljaje kazala mi kras,
le nate sem mislil ljubeče ves čas,
o tebi sem sanjal sred' svetlih dvoran:
oj Triglav, moj dom, kako si krasan!
Oj Triglav, v spominu mi je tvoj čar,
zato pa te ljubim in bom te vsekdar,
in zadnja ko ura odbila mi bo,
pod tvojim obzorjem naj spava telo,
kjer radostno ptički naznanjajo dan:
oj Triglav, moj dom, kako si krasan!

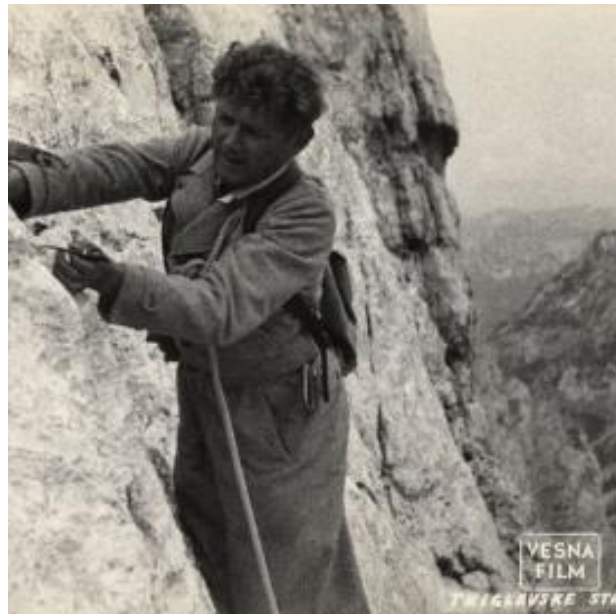
(http://www.hervardi.com/pesmi/oj_triglav_moj_dom.php)

Prvi in drugi slovenski igrano-dokumentarni slovenski film sta nastala na temo Triglava. Prvi, V kraljestvu Zlatoroga je iz leta 1931 in je hkrati tudi prvi slovenski celovečerec, ki ga je režiral Janko Ravnik, drugi, z naslovom Triglavske strmine je iz leta 1932, njegov režiser pa je Ferdo Delak.

Slika 6: V Kraljestvu Zlatoroga

Vir: [http://sl.wikipedia.org/wiki/V_kraljestvu_Zlatoroga_\(film\)#mediaviewer/File:V_kraljestvu_Zlatoroga_-_insert\(1931\).jpg](http://sl.wikipedia.org/wiki/V_kraljestvu_Zlatoroga_(film)#mediaviewer/File:V_kraljestvu_Zlatoroga_-_insert(1931).jpg)

Slika 7: Triglavske strmine

Vir: <http://imffd.com/2014/film/285/>

2.1.2.6 Triglav kot nacionalni simbol

Triglav je splošno sprejet slovenski simbol, po katerem smo Slovenke in Slovenci vedno posegali v ključnih zgodovinskih trenutkih. Prvič ga je uporabil Jože Plečnik v načrtu za Šverljugovo Marijino znamenje, na katerem Triglav prvič nastopa kot upodobitev slovenskega grba. Plečnik je grb s Triglavom postavil tudi nad vrata Narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani. Najdemo ga kot simbol upora proti fašizmu v 2. svetovni vojni in njegovi parafrazi pred nekaj desetletji kot simbol boja za človekove pravice ob podpori četverici in osamosvojitvi. Simbol Triglava so posvojili tudi športniki in športni navijači na tekmah nekaterih slovenskih reprezentanc. <http://www.dvajset.si/cgp/>

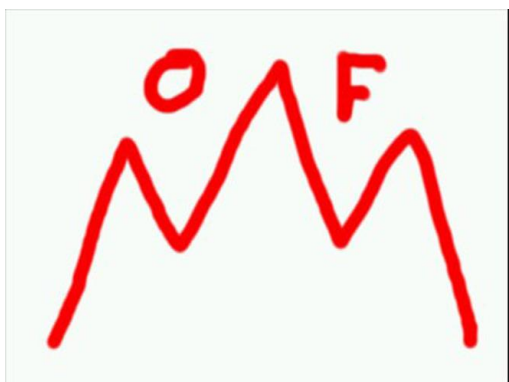
Slika 9: Grb na vrati NUK

Vir: <http://otroski.rtv slo.si/bansi/prispevek/1373>

Slika 8: Plečnikovo Šverljugovo Marijino znamenje

Vir: <http://www.gore-ljudje.net/novosti/1219/>

Slika 10: Znak Osvobodilne fronte

Vir: <http://www.regionalobala.si/novica/71-let-of>

Slika 11: Grb Republike Slovenije v sklopu SFRJ

Vir: <http://slovenijasola.weebly.com/>

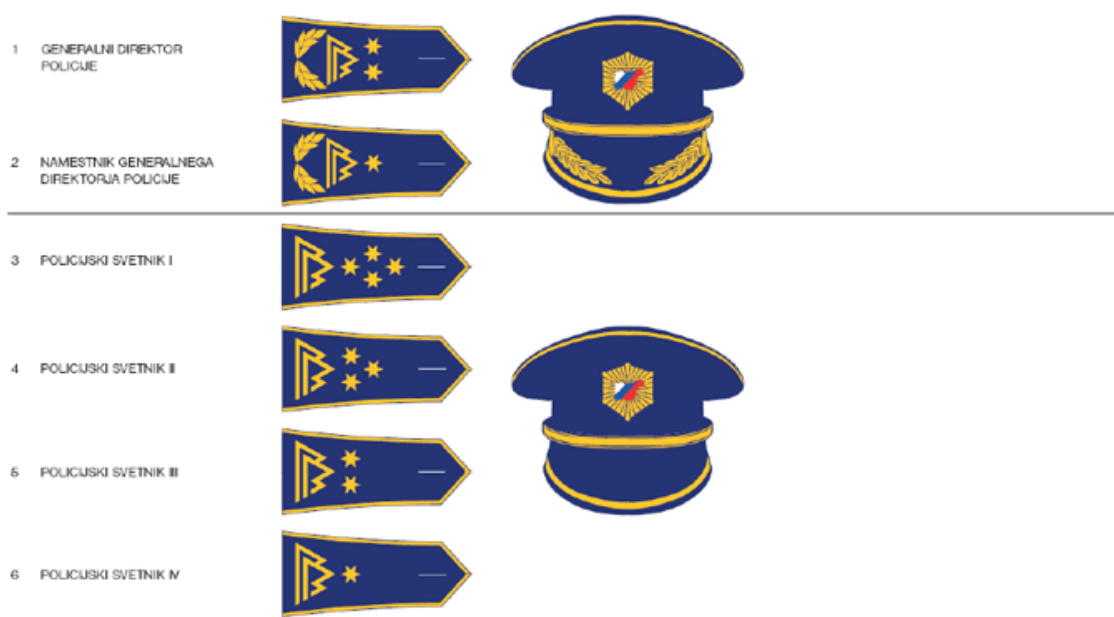

Slika 12: Grb Republike Slovenije po osamosvojitvi

Slika 13: Zastava republike Slovenije po osamosvojitvi

Vir: http://www.hervardi.com/simboli_slovenije.php

Vir: <http://www.mskd-verd.si/povezave/>

Slika 14: Oznake na policijskih uniformah

Vir: <http://policija.jezakon.com/oznake.html>

Slika 15: Triglav na vojaški uniformi R Slovenije

Vir: <http://www.delo.si/novice/slovenija/ob-20-letnici-slovenske-vojske-voja-ko-kol-se-je-ustavilo.htm>

Slika 16: Logotip Olimpijskega komiteja Slovenije

Vir: <http://www.olympic.si/olimpijski-marketing/logotipi-oks/>

Slika 17: Dres Slovenske nogometne reprezentance

Vir: www.rtv slo.si

Slika 18: Prvi denar samostojne R Slovenije – Vrednostni boni

Vir: http://www2.arnes.si/~gljsentvid10/slo_denar.html

Slika 19: Slovenski kovanec za 50 evro centov

Vir: http://www.eye-print.de/index.php?ctr=euro_si

2.2 Bog Triglav

Lik boga Triglava je poznan po vsem slovanskem svetu in je moral imeti dokaj važno vlogo. Težko se je znebiti občutka, da s svojo trodelno strukturo ni vplival tudi na krščansko Sveto Trojico. Slovenski Triglav je zaobjet v simboliko najvišje gore. Poznamo tudi Triglav, hrib poleg Tolmina, jamo Triglavco in malo Triglavco na Krasu. Tam je tudi stena Triglavca. Podobno pogostost najdemo tudi drugod po slovanskem svetu. (Anžur, 2012)

2.2.1 Slovani

Slovani spadajo v veliko etnično skupino Indoevropcejev, ki danes prevladujejo v velikem delu sveta. Na svetu je skoraj 260 milijonov slovansko govorečih ljudi. Do 8. stoletja so govorili skupen jezik, ki pa je imel pokrajinska narečij. (Ovsec, 1991)

Slovani so pred obdobjem selitve narodov živeli na območju med Karpati in Baltskim morjem, v današnji Ukrajini, Belorusiji, na Slovaškem in južnem Poljskem. Zemljo so obdelovali s požigalništvom, zato so se pogosto selili, temelj njihovega gospodarstva sta bila živinoreja in poljedelstvo. Ukvarjali so se tudi z obrtjo. Poznali so obdelovanje železa, zelo pomembni izdelki pa so bile tkanine in lončevina. Živeli so v svobodi, ni jim vladal en človek, temveč so vse odločitve sprejemali skupno. (<http://sl.wikipedia.org/wiki/Slovani>)

Slika 20: Pradomovina Slovanov

Vir: <http://www.haoss.org/t10972-slaveni>

Pod pritiskom Gotov, Hunov in Avarov, pa tudi zaradi drugih razlogov so se Slovani začeli širit v 5. in 6. stoletju, njihove selitve pa so se razmahnile zlasti v 7. in 8. stoletju, ko so bile osnovane že nekatere slovanske države. V 10. stoletju so naseljevali že ogromen teritorij. Med Finci in baltskimi ljudstvi na severu ter turškimi in tatarskimi na jugu. (Ovsec, 1991)

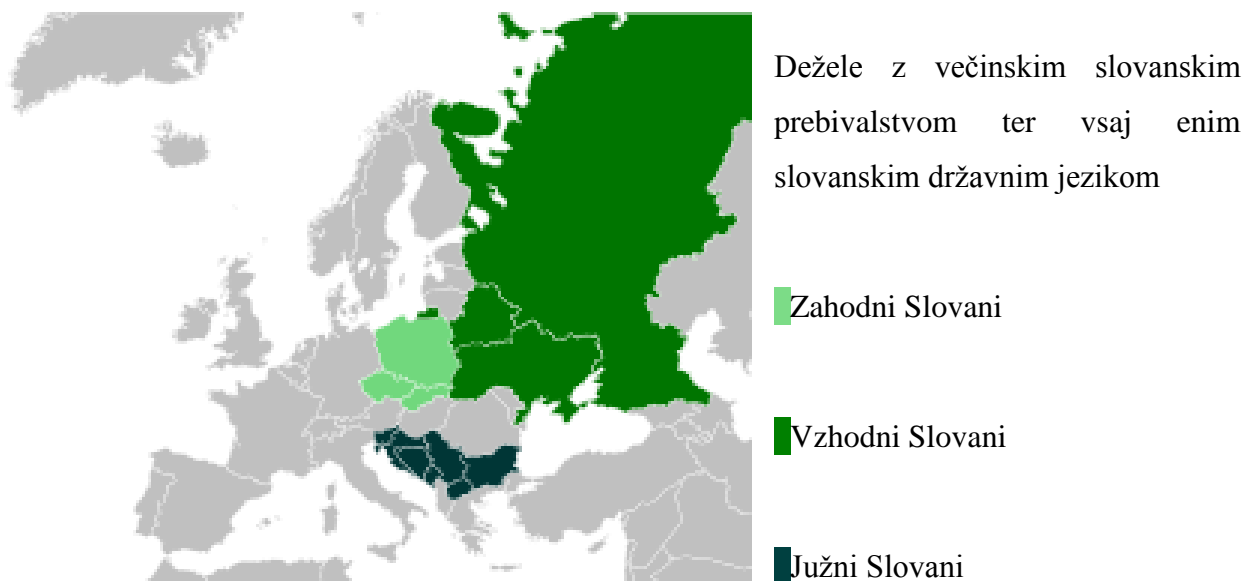
Delitev Slovanov:

Zahodni: Poljaki, Čehi, Slovaki, Lužiški Srbi.

Vzhodni: Belorusi, Rusi, Ukrajinci, Rusini.

Južni: Bošnjaki, Črnogorci, Hrvati, Slovenci, Srbi, Bolgari, Makedonci.

(<http://sl.wikipedia.org/wiki/Slovani>)

Slika 21: Delitev Slovanov

Vir: <http://sl.wikipedia.org/wiki/Slovani>

To je trenutno sprejeta teorija o izvoru Slovanov. Obstajajo pa tudi druge.

Beranova (1989) citira Prokopijev in Psevdo-Mavricijev opis Slovanov v času njihovega prihoda izza Karpatov v naslednjih dveh odstavkih.

Prokopij piše: »Namreč Tem plemenom, Sklavenom in Antom, ne vlada posameznik, ampak že od nekdaj živijo v demokraciji, in prav zato je pri njih sreča in nesreča v življenju, kot tudi uspeh in neuspeh stvar celotne skupnosti. V vsem ostalem pa so pri teh dveh barbarskih ljudstvih življenje in zakoni enaki. Imajo enega boga, tvorca groma in bliska, ki ga častijo za gospodarja vseh stvari, žrtvujejo mu bika in opravljajo druge posvetne obrede. Usode ne poznajo in tudi v skupnosti je ne sprejemajo, da bi lahko imela kakšen vpliv nanje. Ko pa se enkrat znajdejo v situaciji, da jim preti smrt ali bolezen, se v boju znajdejo v brezizhodni situaciji, se zaobljubljajo, da če se rešijo, bodo darovali bogu daritve v zameno za svoje življenje. Pri tem so prepričani, da je rešitev prišla zaradi obljubljenе daritve. Spoštujejo reke in vile v njih in tudi druga božanstva. Darujejo jim in pričakujejo njihovo pomoč. Živijo v ubogih kaščah, raztresenih po pokrajini in često menjajo kraj bivanja. V vojno gredo proti sovražnikom peš s ščiti in kopji v rokah, oklepov nikoli ne oblačijo, nekateri nimajo niti srajce niti plašča. Nekateri imajo zgolj hlače prepasane s širokim pasom nad bedri in takšni gredo proti sovražniku. Vsi imajo en skupen jezik, nerazumen, barbarski. Celo po podobi se navzven ne razlikujejo. Po velikosti in ogromni telesni sili pa se razlikujejo od vseh ostalih ljudstev, kožo in lase nimajo niti preveč svetlo niti preveč temno, so nekoliko porjaveli. Način življenja je podoben kot pri Masagetih, so nečisti, živijo brez udobnosti vedno so umazani, revni, niso pa zlomiseln, s preprostostjo spominjajo na hunske navade.«

Psevdo-Mavricij posreduje še naslednje informacije: »Imajo podoben način življenja in običaje in so navajeni živeti v svobodi, ne pustijo se nikomer zaslužniti niti podjarmiti, še posebej ne na svojih tleh. So zelo številni in vztrajni, dobro prenašajo vročino in mraz, pa tudi dež in lakoto. Do gostov so zelo gostoljubni in jih radi vodijo z enega mesta do drugega, če je potrebno, so jih pripravljene zaščititi. Če je gost po zaslugi gostitelja utrpel škodo, je tisti, ki je gosta pripeljal k drugemu gostitelju, dolžan začeti vojno proti njemu, kar šteje za svojo sveto dolžnost, namreč maščevati gosta. Ti, ki so pri njih v ujetništvu, jih ne držijo tako kot ostali narodi do konca dni, ampak le za določen čas, potem pa se lahko sami odločijo ali se bodo vrnili svojim domačim ali pa bodo ostali v njihovi skupnosti kot svobodni in prijatelji.«

Zadnja dva odstavka sta temelj, na katerem je napisana vsa zgodovina o Slovanih in njihovem načinu bivanja. (Anžur, 2012)

2.2.2 Slovanska mitologija

Na kratko bi lahko zapisali, da je slovanska mitologija celota mitoloških predstav starih Slovanov v času njihove enotnosti (do konca prvega tisočletja našega štetja). Kakor so se Slovani selili s praslovanskega ozemlja po srednji in vzhodni Evropi od Labe do Dnjepra do južnih bregov Baltiškega morja do severa Balkanskega polotoka, tako je slovanska mitologija razpadla na ločene krajevne variante, ki so dolgo ohranile osnovne značilnosti obče slovanske mitologije. Takšni sta mitologiji baltskih Slovanov in mitologija vzhodnih Slovanov. Lahko domnevamo, da so obstajale tudi druge različice posebej južnoslovanske na Balkanu in zahodnoslovanske na poljsko-češko-moravskem področju, vendar so podatki o tem skopi. Na podlagi razpoložljivih podatkov je težko količikaj popolno in zanesljivo podati historiat nastajanja in razvoja stare slovanske religije in kulta. (Ovsec, 1991)

Ker so se Slovani so se razselili po tako velikem teritoriju, niso mogli več ohranjati prvoten »Olimp« skupnih bogov, če je sploh obstajal. Ker stari Slovani niso bili nikoli združeni ne politično ne gospodarsko, skorajda niso mogli imeti skupnih bogov in skupnih kultov. Očitno je imelo vsako pleme, pa celo vsak rod posebej, svoje oblike čaščenja. Seveda pa je bilo pri raznih plemenih marsikaj tudi enako ali podobno. (Ovsec, 1991)

Drugi razlog za težave v zvezi s slovansko mitologijo, pa je dejstvo, da nepismeni Slovani v poganski dobi niso mogli ničesar zapisati, torej tudi o svojih bogovih in ver ne. O slovanskem poganstvu se je začelo pisati šele v obdobju pokristjanjevanja. (Ovsec, 1991)

2.2.3 Staroslovanski bogovi

Ovsec (1991) razdeli mitologijo starih Slovanov na mitologijo vzhodnih in pribaltskih Slovanov ter ostalih slovanskih narodov.

2.2.3.1 Bogovi vzhodnih Slovanov

- Perun

Perun je najvišji bog, bog strele in groma, bog priseg, bog pomladi in plodnosti, bog dežja in kmetijstva nasploh. Njegovi simboli so hrast, ki velja za njegovo sveto drevo, perunika in sekira. (<http://sl.wikipedia.org/wiki/Perun>)

Slika 22: Perun ubije Volosa v živalski podobi

Vir: <http://sl.wikipedia.org/wiki/Perun>

- Volos ali Veles

Veles ali Volos je bil slovanski bog, ki je bil hkrati bog podzemlja in bog bogastva, obenem pa tudi bog živine in vojne in je lahko prevzemal podobo zmaja, kače, bika ali volka. ([http://sl.wikipedia.org/wiki/Veles_\(bog\)](http://sl.wikipedia.org/wiki/Veles_(bog)))

Slika 23: Bog Volos

Vir: <http://hrvatskimitovi.com/volos/>

- Svarog

Je slabo poznano slovansko božanstvo, ki velja za očeta Svarožiča/Svarožičev. Po ruski legendi je tudi stari kralj med ljudmi. Slovani s Svarogom imenovali nebo. Ime Svarog po Moszynskem izhaja iz sanskritskega korena *svar* v pomenu »bliskanje, nebo, sonce«. Če ime Svarožič pomeni »otrok Svaroga«, potem je bil Svarog poznan tudi med zahodnimi Slovani. Zdi se, da je v češki in slovaški demonologiji Svarog preživel kot nadnaravni sokol in se kot ognjeni škrat lahko spreminja v zračni vrtinec ter v razne živali. (<http://sl.wikipedia.org/wiki/Svarog>)

- Dažbog

Dažbog je slovansko sončno božanstvo, ki v ruski tradiciji nastopa kot prednik Rusov. (<http://sl.wikipedia.org/wiki/Dažbog>)

Slika 24: Bog Dažbog

Vir: <http://037ks.com/2012/11/feljton-stari-sloveni-5-dajbog-dazbog/>

- Hors

Enotnega mnenja o tem, bog česa bi naj bil Hors ni. Ovsec (1991) se najbolj nagiba k Gasparinijevi teoriji, da Hors predstavlja svetleči mesec, v katerega so ob času upadanja ali mrka ugriznili volkovi.

- Stribog

Stribog je v slovanski mitologiji bog vetra. Slovani so o njem govorili kot o božanstvu neba, zraka in vetra. Stribog naj bi bil prednik (praded) otrok vetrov osmih smeri neba. Njegov dan je sobota. (<http://sl.wikipedia.org/wiki/Stribog>)

- Mokoš

Mokoš, praslovanska boginja plodnosti, zaščitnica žensk, Perunova žena. Njen kult, ki se je dolgo ohranil, je bil predvsem pri vzhodnih Slovanih povezan z ovčarstvom in prejo. Severni Rusi so jo slavili še v začetku 20. stoletja. Prvotno je bila Mokoš zaščitnica žensk, materinstva in ženskih opravil v hiši. Po eni strani je bila povezana z ognjem in bliskom, po drugi pa z vodo. (<http://sl.wikipedia.org/wiki/Mokoš>)

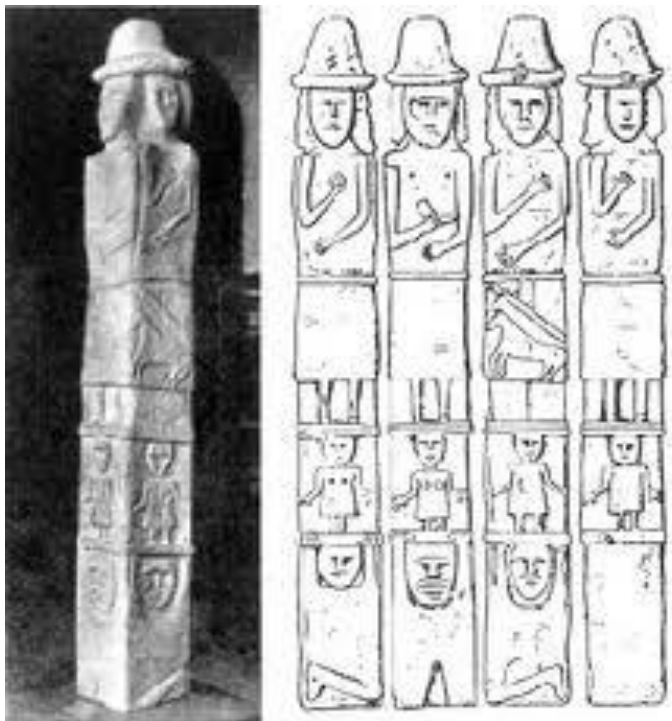
Slika 25: Boginja Mokoš

Vir: <http://www.starisloveni.com/Mokos.html>

2.2.3.2 Bogovi baltsko-polabskih Slovanov

- Sventevit ali Svetovid

Svetovid je eden izmed bogov slovanske mitologije, ki ga povezujejo z vojno in prepirom. Po navadi je upodobljen s štirimi glavami, ki gledajo na štiri različne strani neba. Po legendi naj bi jezdil na belem konju, njegov meč ali včasih lok pa je bil nepremagljiv. Že njegovo ime pravi, da je videl in vedel vse na svetu. Od njega so bili odvisni izidi bojnih pohodov, trgovskih poslanstev in žetev. Pogosto so Svetovidu prinašali žrtve v obliki živali. Baltski Slovani so ga priznavali kot prvega in najvišjega boga. (<http://sl.wikipedia.org/wiki/Svetovid>)

Slika 26: Idol Svetovida

Vir: <http://www.tvorac->

[grad.com/forum/viewtopic.php?p=302865&sid=9572831aed9ead75957ebdcc44bb6bf7](http://www.tvorac-grad.com/forum/viewtopic.php?p=302865&sid=9572831aed9ead75957ebdcc44bb6bf7)

- Svarožič ali Redigast

Svarožič je bil najverjetneje sin Svaroga. Vendar obstajajo tudi drugačna mnenja. Ime Svarožič, ki verjetno predstavlja patronimno ime, je poznano tako med zahodnimi kot vzhodnimi Slovani. Vsaj med zahodnimi Slovani je Svarožič verjetno Radegost, saj vir iz 11. stoletja poroča, da se je mesto Retra nekoč imenovalo Radigost, tam pa so častili boga Svarožiča. V Rusiji je Svarožič kot kaže postal vzdevek boga Dažboga. Ovsec in drugi domnevajo, da moramo v tem božanstvu videti lunarno bitje. (<http://sl.wikipedia.org/wiki/Svarožič>)

- Triglav

Kaševski V. v svojem članku opiše Triglava z naslednjimi lastnosti. Ta bog je imel izpostavljene vojne karakteristike. Njegov simbol je bilo kopje, žival črn konj, ki je bil namenjen prerokovanju. Predstavljen je kot božanstvo z zlato prevezo preko oči in ust, ker ni želel gledati grehe ljudi. (Anžur, 2009)

- Črnobog

Črnobog je bil v slovanski mitologiji zahodnoslovansko božanstvo zla in teme. (<http://sl.wikipedia.org/wiki/Črnobog>)

- Rujevit

Rujevit je slovanski sedmeroglavi bog vojne, ki izvira iz otoka Rujan, sedaj Rügen. Njegovemu svetišču je pripadalo deset odstotkov vojnega plena. Upodobljen je s sedmimi glavami in z mečem v roki, za pasom pa ima še sedem mečev. (<http://sl.wikipedia.org/wiki/Rujevit>)

Slika 27: Bog Rujevit

Vir: <http://www.magicnazona.rs/magicni-dani-u-septembru/>

- Gerovit

Gerovit je božanstvo pomladi in vojne, najverjetneje je istoveten z Jarovitom, lahko pa s Svarožičem/Dažbogom. (<http://sl.wikipedia.org/wiki/Gerovit>)

- Živa

Živa je v slovanski mitologiji boginja življenja. Najdemo jo pri vseh Slovanih. Naj bi bila hči Mokoš in Dažboga in s tem sestra Morane, boginje zime in smrti. (<http://sl.wikipedia.org/wiki/Živa>)

2.2.3.3 Bogovi, lokalnega kraterja in manj pomembni bogovi.

- Morana

Morana je bila staroslovanska boginja smrti, zime in teme. Njeno ime izvira iz indoevropskega korena »mer«, ki pomeni »umreti«. (<http://sl.wikipedia.org/wiki/Morana>)

Slika 28: Morana in Vesna

Vir: (<http://sl.wikipedia.org/wiki/Morana>)

- Vesna

Vesna, je boginja pomladi, povezana je tudi z mladostjo. Kuret (1989) postavi teorijo, da je Vesna imela za svojega zaščitnika Gerovita, viteza in bojevnika, vsako leto pa jo je v naravo spomladi prinesel bog vetra Stribog na krilih svojega lahkega vetra. Po Kelemini (1997) je bila huda nasprotnica boginje Morane, gospodarice zime in smrti. Slovani so priljubljeni Vesni pomagali tako, da so v času prehoda zime v pomlad izdelali lutko osovražene Morane ter jo ob obredih uničili, čakajoč, da Vesna čim prej pride. Beseda Vesna v številnih slovanskih jezikih pomeni pomlad. (<http://lifestyle.ena.com/Osebna-rast/Ezoterika/Vesna-slovanska-boginja-pomladi.html>)

- Lada

Lada je bila v slovanski mitologiji boginja ljubezni, zakona in otrok.
(<http://sl.wikipedia.org/wiki/Lada>)

Obstaja še več slovanskih bogov.

Slovani pa so verjeli tudi v druge dobre in zle duhove. Nekateri od njih so: Bes, Črt, Domovoj, Jaga baba, Kikomora, Kresniki, Kurent, Povodni mož, Rojenice, Sojenice, Vampiri, Vile, Volkodlaki, Zlatorog... (http://sl.wikipedia.org/wiki/Slovanska_mitologija)

2.2.4 Pomen boga Triglava

Najbolj spoštovani bog med Pomorjani, ki so mu bili v najvažnejših mestih Szcecinu in Volinu posvečeni glavni hrami, je bil Triglav. Tako poroča Ebov življenjepis Otona Bamberškega. Neka kronika iz 12. stoletja pravi, da je bil Triglav vrhovni bog tudi v Brandenburgu. Ebo piše, da so mesto Szcecin zapirali trije hribi, med katerimi je bil srednji, obenem najvišji, posvečen bogu Triglavu. Na tem hribu je stal kip boga s tremi glavami. Oči in obraz božanstva je pokrivala zlata tiara. Svečeniki so razlagali, da ima vrhovni bog tri glave zato, ker upravlja s tremi svetovi: nebom, zemljo in podzemnim svetom. Obraz naj bi bil pokrit s tiaro zato, da ne bi videl človeških grehov. (Ovsec, 1991)

Triglav opisuje tudi Herbord, eden Otonovih življenjepiscev, neki vir navaja hrame, v katerih so častili tega boga in njegovega konja, ki je bil to pot črnin, njegovo sedlo je bilo okrašeno, tako kot to bogu pritiče, z zlatom in srebrom. (Ovsec, 1991)

Adam iz Bremna je menil, da ime Triglav izvira iz dejstva, da je otok Volin trikotne oblike. Za idol tega boga pravijo nekateri, da je bil zelo majhen in ves posreben (drugi spet, da je bil pozlačen). (Ovsec, 1991)

Kot smo že zvedeli, je škof Oton, ki je sam porušil hrame in kipe, poslal tri Triglavove glave v Rim, da bi se prikupil papežu. Poroča: »Ljudstvo naj bi rešilo zlat kip Triglava in ga neslo k neki starki, ki je živela v neki vasici, kjer bi dragocenega boga od nepoklicanih težko kdo našel. Vdova naj bi kip skrila v deblo debelega drevesa. Oton je izvedel za ta kip in z zvijačo prišel do njega.« (Ovsec, 1991)

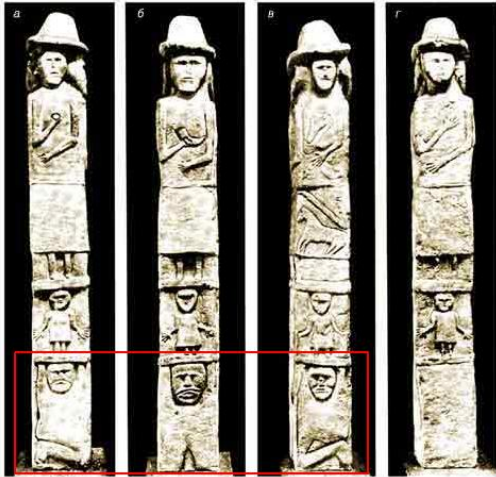
Niederle je menil, da je Triglav bog vojne in da ni bil vseslovanski bog. Zanj je Triglav predstavljal la lokalno različico boga. (Ovsec, 1991)

Dejstvo, da je imel Triglav pokrit obraz, oziroma več obrazov, pobija solarno teorijo stare mitološke šole. Podatek, da so bile glave iz srebra, je važen, saj srebro ni simbol sonca, ampak meseca. Ovsec (1991) zaključuje, da kakorkoli že, solarno božanstvo bog Triglav ni bil.

Petrič (2009) v svojem članku pravi, da so v božanstvu Triglav mnogi raziskovalci mitologije videli združitev treh bogov v enega. Triglav po tej predpostavki ni navadno božanstvo, razviti se je moralo kasneje z združitvijo treh bogov v enega. Triglav sestavljajo božanstvo podzemlja, zemeljskega sveta in neba. V glavnem mitu slovanske mitologije zastopa te sfere trojica praslovanskih božanstev: Perun, Veles in Mokoš. (Anžur, 2009)

Bajić (2009) je v svojem članku postavila hipotezo, da je Triglav slovansko božanstvo trojnega sonca. Svojo teorijo podkrepila z verovanjem iz Bosne po katerem naj bi v začetku sveta obstajala tri sonca. Tri sonca najde tudi na stečkih. Na stečku iz Nove Zgošče naj bi bili

prikazani trije liki Triglava in nad njimi so tri sonca. Postavi tudi teorijo, da vrhovnega boga Svetovida sestavljata Triglav s tremi glavami in Perun. Naštela je še nekaj teorij, ki bi naj dokazovale, da je Triglav slovansko trojstvo sonca. (Anžur, 2009)

Slika 29: Podoba Triglava na idolu Svetovida

Vir: <http://lib.rus.ec/b/467124/read>

Bajič v drugem članku objavljenem v zborniku šeste mednarodne konference »Slovanska dediščina« razpravlja tudi o povezavi med Bogom Triglavom in mitom o Trojanu, saj naj bi Mačvanski Trojan prav tako kot Triglav imel tri glave. Z eno naj bi jedel ljudi, z drugo živino in s tretjo ribe. Umrl pa bi po legendi, ki jo je zapisal Vuk Karadžič, ker ga je obsijalo jutranje sonce. Triglav naj bi po tem mitu bil sestavljen iz starega sonca, ki ga vsako jutro ubije jutranje sonce in zvečer obratno. (Anžur, 2009)

Kot lahko vidimo iz predhodnih zapisov ni enotne razlage pomena boga Triglava pri Slovanih. Eni avtorji zagovarjajo, da je bil bog teme in lune, drugi spet, da je bil bog sonca. Ne bi pa bilo nič čudnega, če bi oboji imeli prav, saj se je bog s tem imenom častil najverjetneje po vsem slovanskem svetu, ki pa je zajemal tako veliko področje, da je bilo nemogoče, da bi se lahko Slovani uskladili pri čaščenju tega boga. Zato menimo, da je bila njegova vloga zelo lokalno pogojena.

3. Metodologija dela

3.1 Merski pripomočki in način zbiranja podatkov

V namen raziskave smo izdelali spletni anketni vprašalnik, s pomočjo spletne strani MojaAnketa.si in ga razposlali ljudem, katerih spletne naslove smo imeli v naših stikih v spletni pošti. Tukaj sta nam zelo pomagala mentorja, ki sta prav tako razposlala anketo ljudem, katerih spletne naslove imata. Anketa je bila tako namenjena celotni populaciji in ni imela druge omejitve kot to, da anketiranci znajo slovensko in razumejo vprašanja. Pri postavljanju vprašanj smo se trudili, da ne bi bila preveč sugestibilna, zato jih je večina odprtega tipa.

Anketa je sestavljena iz osmih vprašanj odprtega tipa in enega vprašanja zaprtega tipa, kje so se anketiranci lahko odločili med odgovoroma da in ne. Spletni obrazec za anketo je sestavljen tako, da je od anketirancev pred začetkom reševanja ankete zahteval še njihov spol, starost in stopnjo izobrazbe.

Anketa je priložena kot priloga 1.

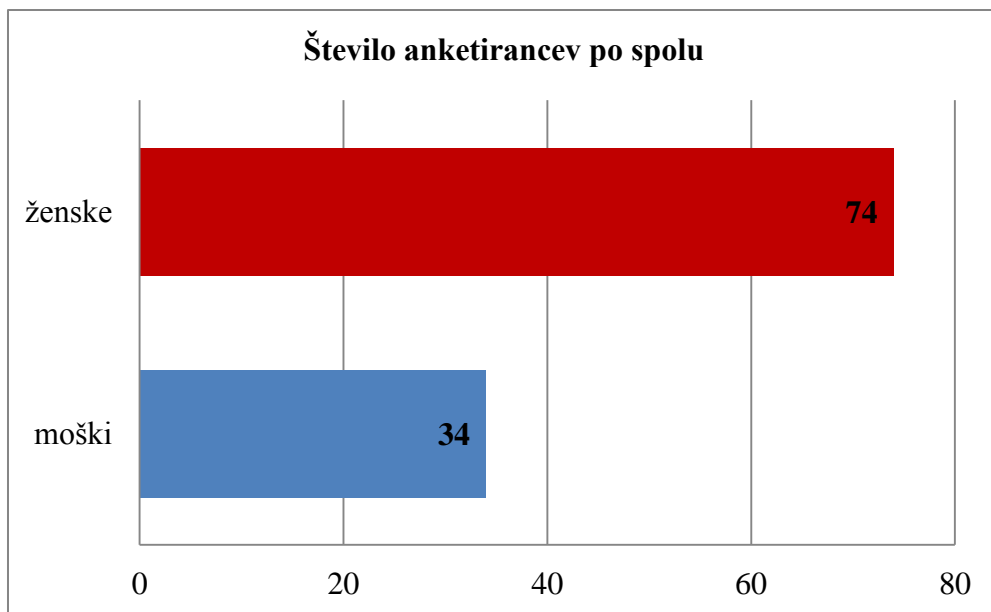
3.2 Vzorec

Anketa je bila namenjena naključnim osebam, nanjo je po spletu odgovorilo 108 anketirancev.

Tabela 1: Sestava anketirancev po spolu.

ženske	74
moški	34

Vir: <http://www.mojaanketa.si/surveys/results/495095245/>

Graf 1: Število anketirancev po spolu

Vir: Tabela 1

Iz pridobljeni podatkov vidimo, da je bila velika večina anketirancev ženskega spola. Žensk je bilo 68,5%, moških pa 31,5%.

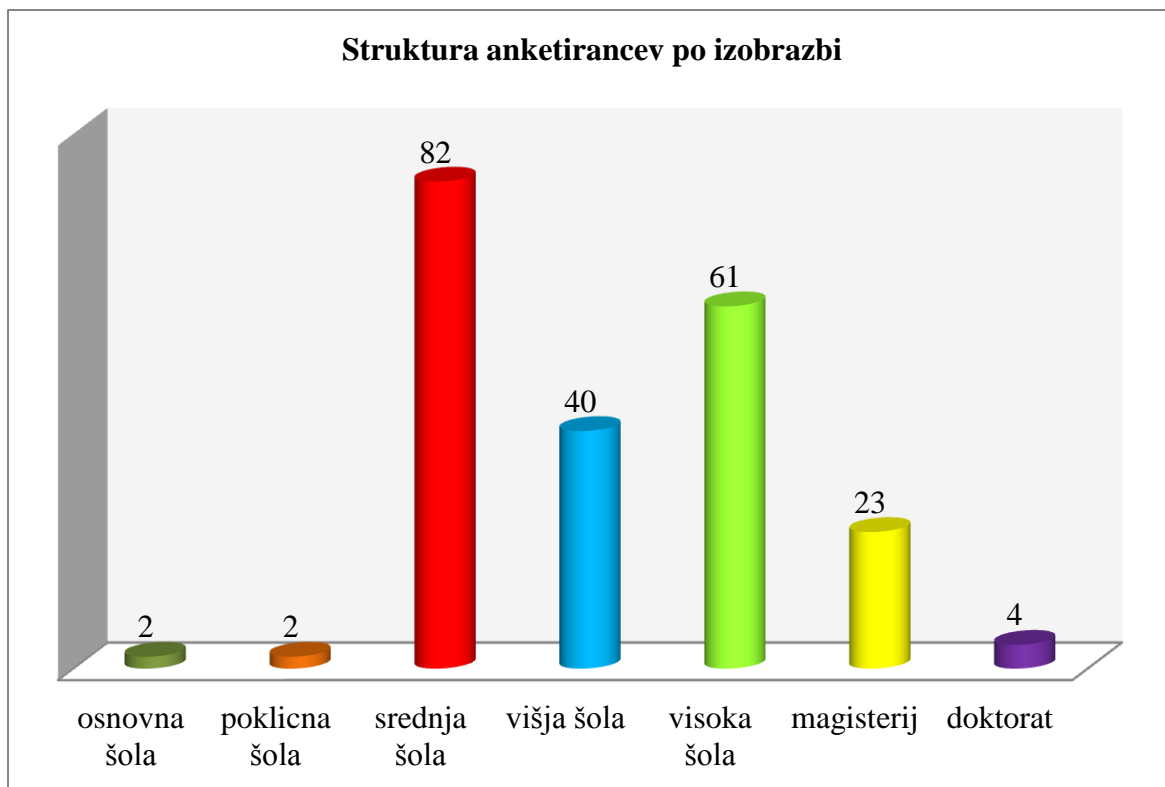
Spletna anketa na spletni strani <http://www.mojaanketa.si/surveys/results/495095245/> je sama izračunala povprečno starost anketirancev in ta je 34,6 let.

Iz spletne ankete smo dobili tudi izobrazbeno strukturo anketirancev, ki je predstavljena z naslednjo tabelo.

Tabela 2: Struktura anketirancev po izobrazbi

Vir: <http://www.mojaanketa.si/surveys/results/495095245/>

osnovna šola	poklicna šola	srednja šola	višja šola	visoka šola	magisterij	doktorat
2	2	82	40	61	23	4

Graf 2: Struktura anketirancev po izobrazbi

Vir: Tabela 2

Iz tabele 2 in grafa 2 vidimo, da je največ anketirancev imelo srednješolsko izobrazbo, sledijo jim tisti z visokošolsko izobrazbo, naslednji so tisti z višješolsko izobrazbo, nato tisti z magisterijem, pa z doktoratom, najmanj je bilo takšnih z osnovno in poklicno šolo. Takšno strukturo anketirancev lahko pripišemo predvsem temu, da je bila anketa spleta in da internet uporabljajo predvsem bolj izobraženi ljudje. Tako je povprečna izobrazba anketiranca višješolska izobrazba.

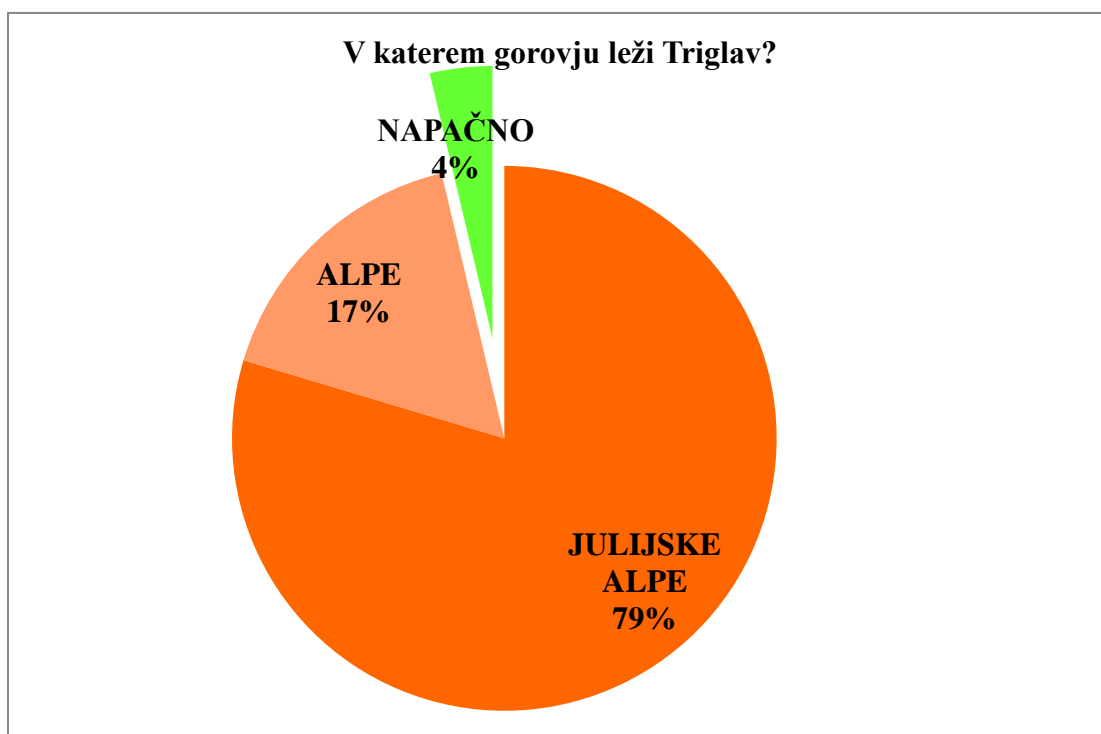
3.3 Postopek statistične obdelave podatkov

Podatke smo dobili na spletni strani <http://www.mojaanketa.si/surveys/results/495095245/> v elektronski obliki v programu Microsoft Excel. Z njegovo pomočjo smo nato izdelali tabele in grafe ter izračunali povprečne vrednosti. Ker so bila vprašanja odprtega tipa, nam je to vzelo kar nekaj časa.

4. Rezultati

Zbrane podatke bomo prikazali z grafi.

4.1 V katerem gorovju leži Triglav?

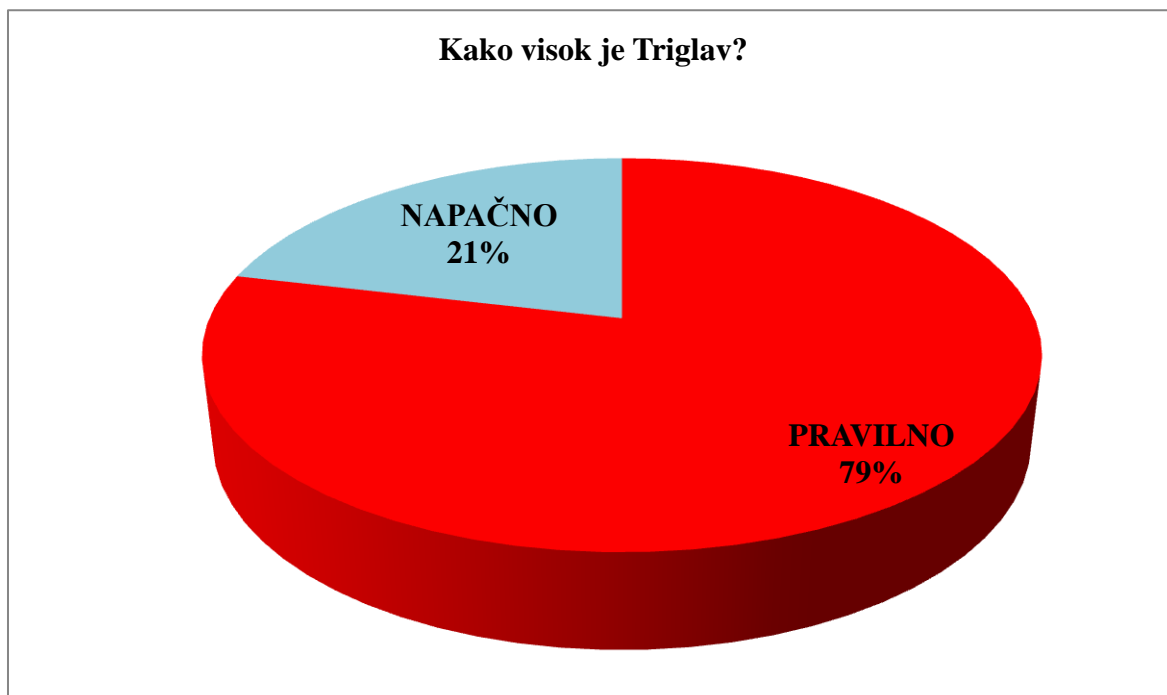
Graf 3: V katerem gorovju leži Triglav?

Vir: Spletna anketa, <http://www.mojaanketa.si/surveys/results/495095245/>

Anketiranci so na vprašanje V katerem gorovju leži Triglav odgovorili:

- 76% jih je odgovorilo Julijske Alpe,
- 17% jih je odgovorilo Alpe,
- 4 % so podali napačen odgovor.

4.2 Kako visok je Triglav?

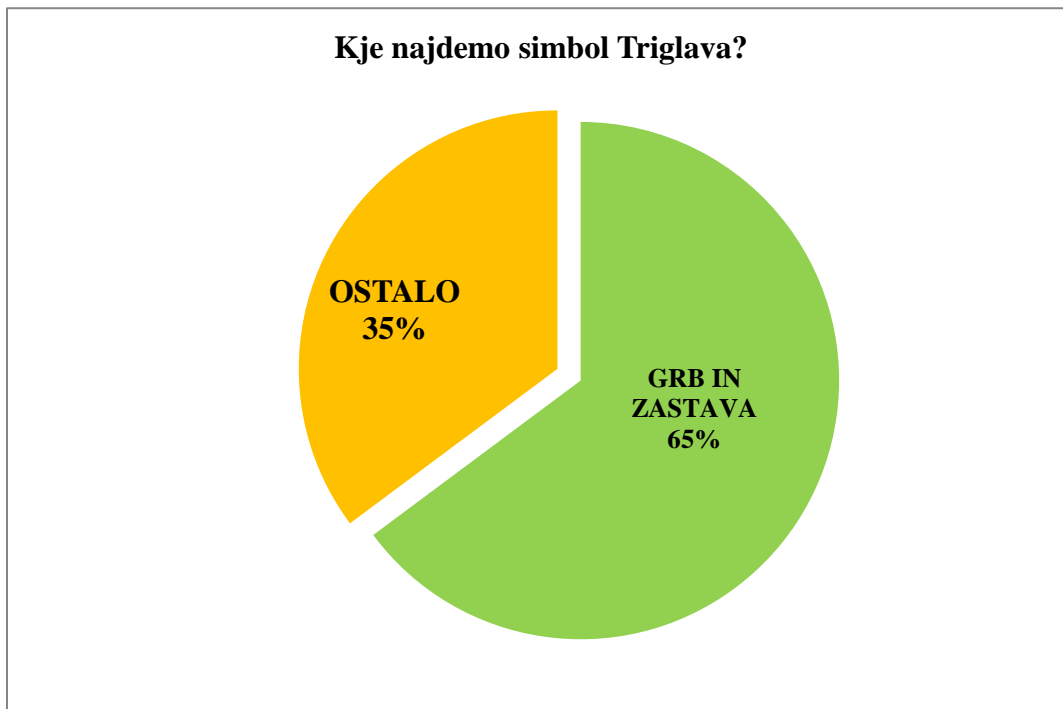
Graf 4: Kako visok je Triglav?

Vir: Spletna anketa, <http://www.mojaanketa.si/surveys/results/495095245/>

Anketiranci so podali naslednje odgovore:

- 79% vprašanih je odgovorilo pravilno,
- 21% vprašanih je odgovoril napačno.

4.3 Kje najdemo simbol Triglava?

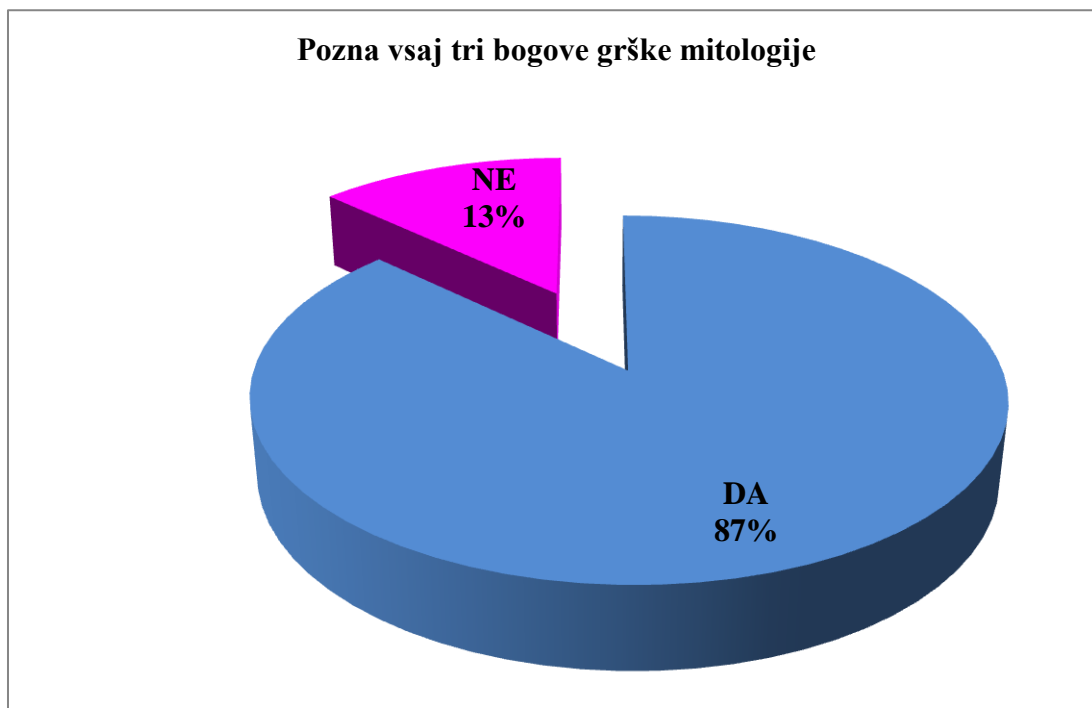
Graf 5: Kje najdemo simbol Triglava?

Vir: Spletna anketa, <http://www.mojaanketa.si/surveys/results/495095245/>

Anketiranci so podali naslednje odgovore:

- 65% jih je navedlo grb in zastavo, ter morda še kaj drugega,
- 35% jih ni navedlo grba in zastave hkrati, zapisali pa so kaj drugega.

4.4 Naštej nekaj grških bogov.

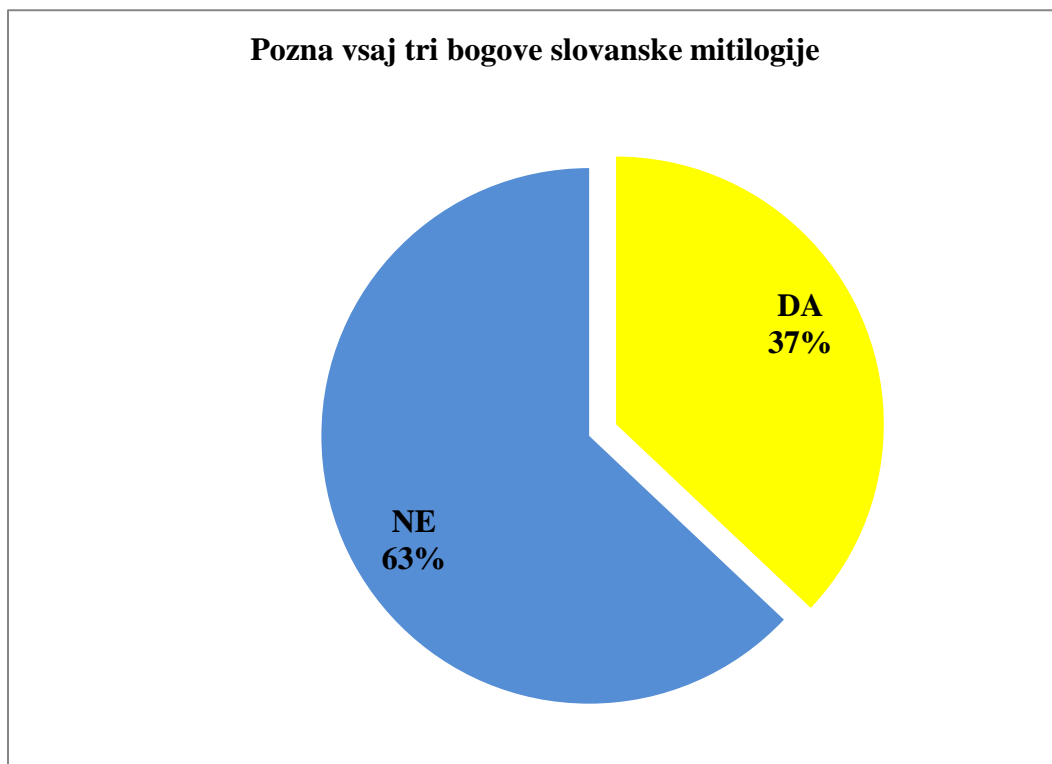
Graf 6: Pozna vsaj tri bogove grške mitologije

Vir: Spletna anketa, <http://www.mojaanketa.si/surveys/results/495095245/>

Od sodelujočih v anketi smo dobili naslednje odgovore:

- 87% jih je poznalo vsaj tri bogove grške mitologije,
- 13% ni navedlo treh bogov grške mitologije.

4.5 Naštej nekaj slovanskih bogov.

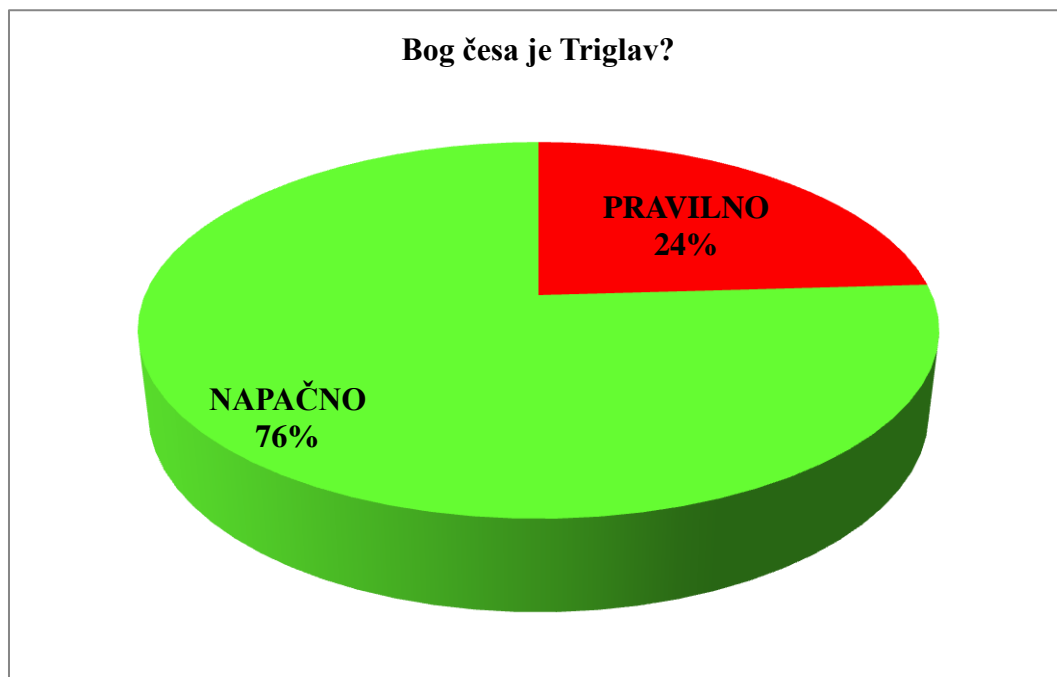
Graf 7: Pozna vsaj tri bogove slovanske mitologije

Vir: Spletna anketa, <http://www.mojaanketa.si/surveys/results/495095245/>

Vprašani so podali naslednje odgovore:

- 63% jih ni navedlo vsaj treh slovanskih bogov,
- 37% jih je navedlo vsaj tri slovanske bogove.

4.6 Bog česa je Triglav?

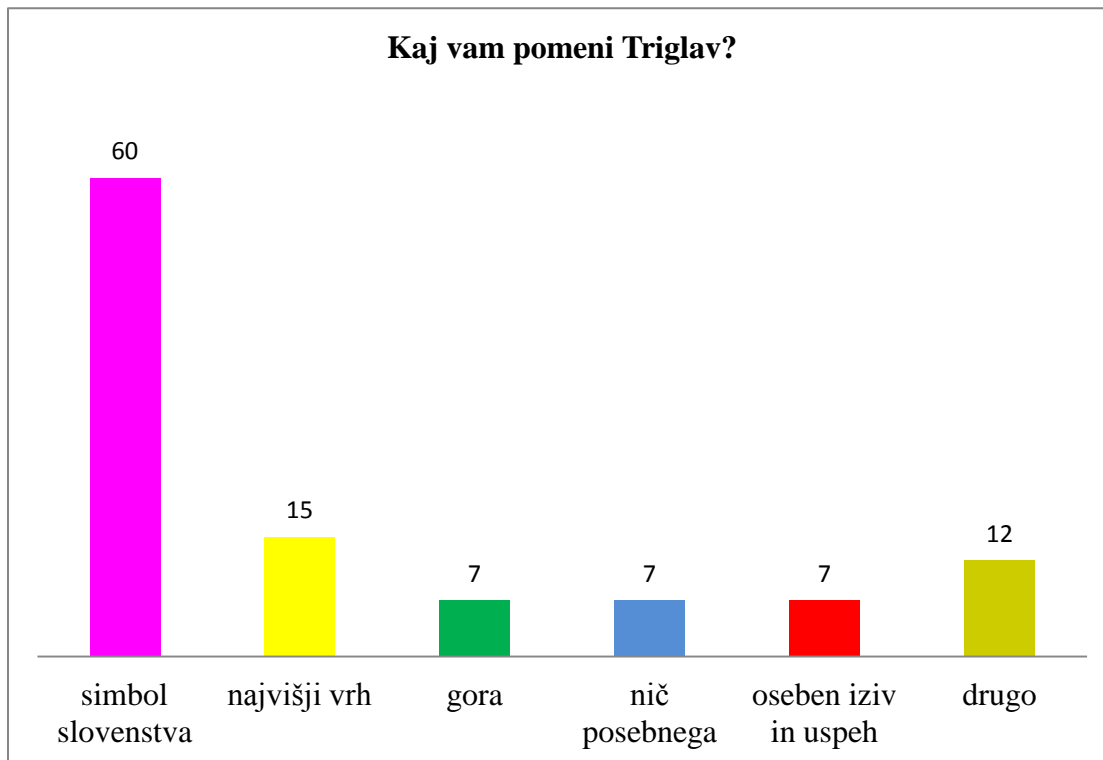
Graf 8: Bog česa je Triglav?

Vir: Spletna anketa, <http://www.mojaanketa.si/surveys/results/495095245/>

Anketiranci so odgovorili naslednje:

- 76 % odgovorov je bilo napačnih, ali pa so anketiranci napisali, da ne vedo odgovora,
- 24% odgovorov je bilo pravilnih.

4.7 Kaj vam pomeni Triglav?

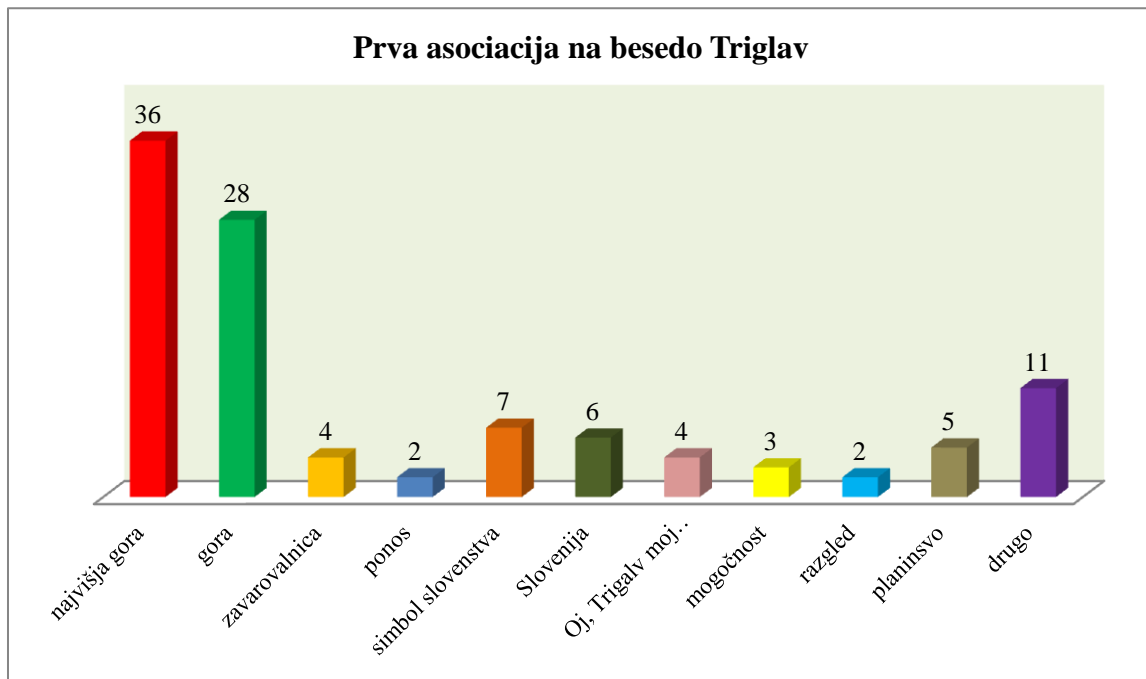
Graf 9: Kaj vam pomeni Triglav?

Vir: Spletna anketa, <http://www.mojaanketa.si/surveys/results/495095245/>

Anketirancem Triglav pomeni naslednje:

- šestdesetim simbol slovenstva,
- petnajstim najvišji vrh,
- sedmim goro,
- sedmim nič posebnega,
- sedmim osebni izziv in uspeh,
- ostalih sedemnajst pa je odgovorilo vsak nekaj drugega.

4.8 Zapišite vašo prvo misel, ko slišite besedo Triglav.

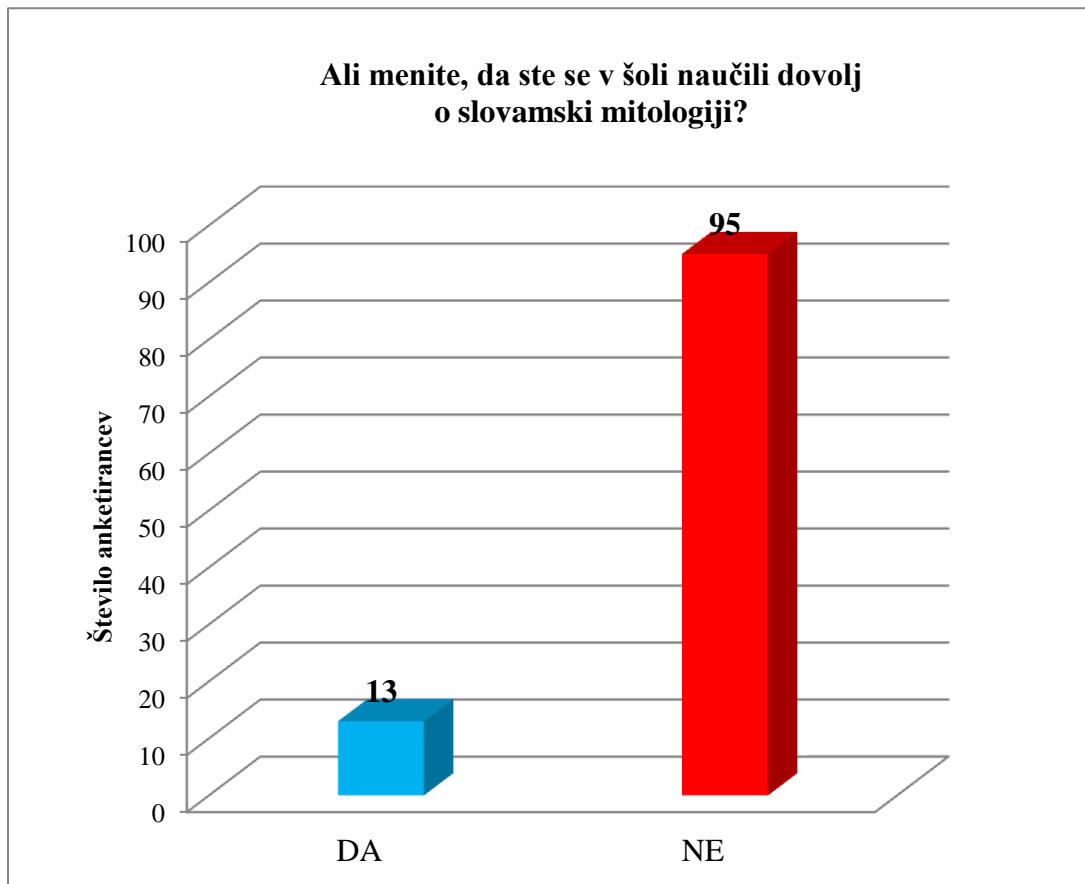
Graf 10: Prva asociacija na besedo Triglav

Vir: Spletna anketa, <http://www.mojaanketa.si/surveys/results/495095245/>

Ljudje, ki so dogovarjali na našo anketo so odgovorili:

- 36 jih je napisalo najvišja gora,
- 28 jih je napisalo gora,
- 7 jih je napisalo simbol slovenstva,
- 6 jih je napisalo Slovenija,
- 5 jih je napisalo planinstvo,
- 4 so napisali zavarovalnica,
- 4 so napisali Oj, Triglav moj dom,
- 3 so napisali mogočnost,
- 2 sta napisala ponos,
- 2 sta napisala razgled,
- ostalih 11 je napisalo takšne odgovore, ki se niso ponovili.

4.9 Ali menite, da ste se v šoli dovolj naučili o slovanski mitologiji?

Graf 11: Ali menite, da ste se v šoli naučili dovolj o slovanski mitologiji?

Vir: Spletna anketa, <http://www.mojaanketa.si/surveys/results/495095245/>

Dobili smo naslednje odgovore:

- za da se je odločilo 13 vprašanih,
- za ne se je odločilo 95 vprašanih.

5. Interpretacija

Opazimo, da je velika večina anketirancev vedela, v katerem gorovju leži Triglav. 79% jih je odgovorilo natančno, 17% jih je z odgovorom Alpe odgovorilo bolj splošno, vendar ne narobe, medtem ko je 4% anketirancev podalo napačen odgovor.

Velika večina anketirancev je vedela, da je Triglav visok 2864 m. Pravilno je odgovorilo 76% vprašanih, napačno pa 21% vprašanih.

Ker nas je za hipotezo **H 2** zanimalo, koliko anketirancev ve, da je simbol Triglava na slovenskem grbu in zastavi, smo na ta način obdelali podatke, ki smo jih dobili na vprašanje: »Kje najdemo simbol Triglava?« Da ga najdemo na zastavi in grbu je odgovorilo 67% vprašanih, nekateri od teh so dodali še kak drug odgovor, vendar sta nas zanimala predvsem grb in zastava. Ostalih 35% anketirancev v svojem odgovoru ni navedlo grba in zastave, so pa navedli eno od tega ali nekaj drugega.

Za potrebe hipotez **H 3** smo preverjali koliko anketirancev pozna vsaj tri bogove grške mitologije. Ugotovili smo, da kar 87% vseh, ki so odgovarjali na anketo, pozna vsaj tri bogove grške mitologije.

Prav tako za potrebe hipoteze **H 3** smo preverjali, koliko anketirancev pozna vsaj tri bogove slovanske mitologije. Ugotovili smo, da kar 63% vseh vprašanih ne pozna treh bogov slovanske mitologije. Le 37% vprašanih je zapisalo vsaj tri bogove slovanske mitologije.

Da je bil Triglav bog nebes, zemlje in podzemlja ali po drugih avtorjih bog vojne, je vedelo 24% vprašanih. Kar 76% vprašanih ni poznalo pravega odgovora.

Kot vidimo iz grafa, največ vprašanim pomeni Triglav simbol slovenstva. Ta odgovor je dalo kar 60 anketirancev, to je kar 55,5% vseh vprašanih. Ostali odgovori so bili: najvišji vrh, gora,

nič posebnega, osebni izziv in uspeh ter drugi odgovori, ki so bili zapisani le enkrat, zato so zajeti pod rubriko drugo.

Največ anketirancev, kar ena tretjina, je imelo besedno zvezo najvišja gora za prvo asociacijo na besedo Triglav. Sledila je še podobna asociacija na goro, potem pa so sledile asociacije manjšega števila anketirancev. Tako se pojavljajo še asociacije: zavarovalnica, simbol slovenstva, ponos, Slovenija, Oj, Triglav moj dom, mogočnost, razgled, planinstvo in druge, ki so se pojavile samo enkrat.

Kar 95 vprašanih je odgovorilo, da je njihovo mnenje, da se niso v šoli naučili dovolj o slovanski mitologiji. Teh 95 vprašanih predstavlja kar 87,9% vseh vprašanih. Samo 13 anketirancev je mnenja, da so v šoli naučili dovolj o slovanski mitologiji.

6. Vrednotenje hipotez

6.1 H 1: Več kot 75% anketirancev ve, v katerem gorovju je Triglav in pozna njegovo višino.

Hipotezo **H 1** smo z našo raziskavo **potrdili**, saj je 79% vprašanih vedelo, v katerem gorovju leži Triglav.

6.2 H 2: Več kot 75% anketirancev ve, da je simbol Triglava na slovenskem grbu in zastavi.

Po obdelavi podatkov moramo **H 2 ovreči**, saj je le 67% vseh anketirancev navedlo, da je simbol Triglava tako na zastavi kot na grbu R Slovenije. Menimo, da je do odstopanja z našimi predvidevanji prišlo zato, ker je državni grb tudi na zastavi in tisti, ki so odgovorili samo grb, ni nujno da ne vedo, da je Triglav na grbu, ki je tudi na zastavi.

6.3 H 3: Več anketirancev pozna grške kot slovanske bogove. Več kot 75% anketirancev pozna vsaj 3 grške bogove. Manj kot 50% anketirancev pozna vsaj 3 slovanske bogove.

Ugotovili smo, da 87% vprašanih pozna vsaj tri bogove grške mitologije in le 37% vprašanih tri bogove slovanske mitologije. Zato lahko **H 3 potrdimo**. Res je, da več anketirancev pozna bogove grške kot bogove slovanske mitologije.

6.4 H 4: Maj kot 25 % anketirancev ve, bog česa je Triglav.

Raziskava nam je pokazala, da je 24% vprašanih vedelo, bog česa je v slovanski mitologiji Bog Triglav. Tako smo **H 4 potrdili**. Relativno visok odstotek pravih odgovorov pripisujemo dokaj visoki izobrazbeni strukturi anketirancev, ki je nad slovenskim povprečjem.

6.5 H 5: Več kot 75% anketirancev je čustveno vezanih na Triglav.

Po zbranih rezultatih moramo **H 5 ovreči**, saj ne moremo reči, da je kar 75% vseh vprašanih pokazala čustveno navezanost na Triglav. Prva asociacija na besedo Triglav je bila eni tretjini vprašanih najvišja gora in 55,5% vprašanih je povedalo, da jim Triglav pomeni simbol slovenstva.

6.6 H 6: Več kot 80 % anketirancev meni, da so se tekom izobraževanja premalo seznanili s slovansko mitologijo.

Čeprav je bila izobrazbena struktura vprašanih nadpovprečna, to pomeni, da so anketiranci v povprečju imeli končano višješolsko izobraževanje, jih je kar 87,9% odgovorila, da menijo, da so se tekom šolanja premalo naučili o slovanski mitologiji. Na podlagi tega rezultata lahko hipotezo **H 6 potrdimo**.

7. Zaključek

Triglav je najvišja gora v naši državi s svojimi 2864 metri nadmorske višine. Leži v Julijskih Alpah in je po večini sestavljena iz dachsteinskega apnenca. Na Triglavu najdemo gorsko podnebje in rastje v višinskih pasovih. Prvi znan vzpon na Triglav je bil zabeležen v letu 1778, ko so štirje planinci na pobudo mecena Žige Zoisa osvojili najvišji vrh naše države.

Triglav je motiv tudi mnogim umetniškim stvaritvam, naj omenimo samo ponarodelo pesem Oj, Triglav moj dom, prva dva dokumentarno-igrana filma in nešteto fotografskih in likovnih uprizoritev. Triglav se pojavlja tudi že v ljudski umetnosti v Legendi o Zlatorogu.

Navezanost Slovencev na Triglav je s simbolom Triglava na grbu prvi ustvaril naš znani likovni umetnik in arhitekt Jože Plečnik. Od takrat se je Triglav kot simbol slovenstva pojavljal na grbih organizacij, ki so se borile za Slovenijo, ne glede iz katere politične usmeritve so le-te prihajale. Zato lahko zaključimo, da je Triglav univerzalen simbol slovenstva, ki ga danes najdemo na grbu, zastavi, uniformah in dresih, ki predstavljajo Republiko Slovenijo.

Moramo povedati, da je bilo iz velike večine anket čutiti spoštovanje do mogočnega Triglava, na katerega bi se moral vsak pravi Slovenec vsaj enkrat v življenju povzpeti, tako rekoč romati in tukaj bi lahko našli tanko povezavo med goro Triglav in bogom Triglavom, ki ga Slovenci poznamo zelo slabo. S kar nekaj obžalovanja smo ugotovili, da velika večina anketirancev pozna bogove grške mitologije, metem ko so bili pri naštevanju bogov slovanske mitologije zelo nebogljeni. Največkrat omenjen slovanski bog je bila boginja pomladi Vesna.

Odgovor na naše vprašanje iz naslova Triglav gora, božanstvo ali oboje hkrati, je najverjetneje, da je Triglav v predstavah Slovencev predvsem spoštovana in visoko cenjena gora, po rezultatih ankete, pa ne bi mogli reči, da jo anketiranci doživljajo kot sveto goro ali jo istovetijo z božanstvom.

8. Družbena odgovornost

Pozvali bi vse, ki imajo vpliv na to, kaj se bodo učili učenci v šolah, da bi učne načrte vključili več snovi na temo slovanske mitologije, saj se nam ne zdi prav, da več ljudi pozna bogove iz grške mitologije, kot bogove iz naše, slovanske mitologije. Res je, da evropska civilizacija temelji na grški in rimski civilizaciji in da je nujno, da poznamo začetne naše civilizacije, ampak naša kultura in običaji, so še danes pod vplivom slovanskih verovanj, ki jih je katoliška cerkev nekoliko prilagodila, da so se vklopili v njihovo razlago sveta. Še vedno pa živimo s tradicijami pustovanja, jurjevanja, kresovanja, obeleževanja velike maše, martinovanja in ne nazadnje tudi božiča in še marsikaterega tradicionalnega praznika tekom leta. Ker je to naša tradicija bi bilo potrebno, da bi se vsi naučili od kod ti tradicionalni prazniki izhajajo in zakaj so takšni kot so.

Slika 30: Bog in gora Triglav

Vir: <http://www.moskismet.com/clanek/rubrika/fokus/bogovi-in-demoni-iz-slovenske-mitologije.html>

9. Viri in literatura

Anketa. (b.d.). Pridobljeno 15. 1. 2015, iz <http://www.mojaanketa.si/surveys/results/495095245/>.

Anžur, M. (2012). Zgodovina slovenske mitologije. Ljubljana: Samozaložba Valuk.

Bajić, A. (2009). Mednarodna konferenca Slovanska dediščina. Zbornik prispevkov šeste mednarodne konference Slovanska dediščina. (2009). Ljubljana: Jutro.

Bog Dažbog. (b.d.). Pridobljeno 25. 1. 2015. <http://037ks.com/2012/11/feljton-stari-sloveni-5-dajbog-dazbog/>.

Bog in gora Triglav. Pridobljeno 25. 1. 2015. <http://www.moskismet.com/clanek/rubrika/fokus/bogovi-in-demoni-iz-slovenske-mitologije.html>.

Bog Rujevit. (b.d.). Pridobljeno 25. 1. 2015. <http://www.magicnazona.rs/magicni-dani-u-septembru/>.

Bog Volos. (b.d.). Pridobljeno 25. 1. 2015. <http://hrvatskimitovi.com/volos>.

Boginja Mokoš. (b.d.). Pridobljeno 25. 1. 2015. <http://www.starisloveni.com/Mokos.html>,

Črnobog. (b.d.). Pridobljeno 25. 1. 2015. <http://sl.wikipedia.org/wiki/Črnobog>.

Dažbog. (b.d.). Pridobljeno 25. 1. 2015. <http://sl.wikipedia.org/wiki/Dažbog>.

Dres Slovenske nogometne reprezentance. (b.d.). Pridobljeno 25. 1. 2015. <http://www.rtv slo.si>.

Gerovit. (b.d.). Pridobljeno 25. 1. 2015. <http://sl.wikipedia.org/wiki/Gerovit>.

Grb na vrati NUK, (b.d.). Pridobljeno 25. 1. 2015. <http://otroski.rtv slo.si/bansi/prispevek/1373>.

Grb Republike Slovenije po osamosvojitvi, (b.d.). Pridobljeno 25. 1. 2015. <http://www.mskd-verd.si/povezave/>.

Grb Republike Slovenije v sklopu SFRJ, (b.d.). Pridobljeno 25. 1. 2015. <http://slovenijasola.weebly.com/>.

Idol svetovida, (b.d.). Pridobljeno 25. 1. 2015. <http://www.tvorac-grada.com/forum/viewtopic.php?p=302865&sid=9572831aed9ead75957ebdcc44bb6bf7>.

Julijske Alpe. (b.d.). Pridobljeno 25. 1. 2015. <http://sl.wikipedia.org/wiki/Alpe>.

Kunaver, J. (1984). Naš alpski svet. Ljubljana: Mladinska knjiga.

Lada. (b.d.). Pridobljeno 25. 1. 2015. <http://sl.wikipedia.org/wiki/Lada>.

Logotip Olimpijskega komiteja Slovenije, (b.d.). Pridobljeno 25. 1. 2015. <http://www.olympic.si/olimpijski-marketing/logotipi-oks/>.

Mednarodna konferenca Slovanska dediščina. Zbornik prispevkov šeste mednarodne konference Slovanska dediščina. (2009). Ljubljana: Jutro.

Mokoš. (b.d.). Pridobljeno 25. 1. 2015. <http://sl.wikipedia.org/wiki/Mokoš>.

Morana. (b.d.). Pridobljeno 25. 1. 2015. <http://sl.wikipedia.org/wiki/Morana>.

Oj, Triglav moj dom. (b.d.). Pridobljeno 25. 1. 2015. http://www.hervardi.com/pesmi/oj_triglav_moj_dom.php.

Ovsec, D. (1991). Slovanska mitologija in verovanja. Ljubljana: Domus.

Oznake na policijskih uniformah. (b.d.). Pridobljeno 25. 1. 2015. <http://policija.jezakon>.

com/oznake.html.

Perun. (b.d.). Pridobljeno 25. 1. 2015. <http://sl.wikipedia.org/wiki/Perun>.

Petrič, N. (2009). Mednarodna konferenca Slovanska dediščina. Zbornik prispevkov šeste mednarodne konference Slovanska dediščina. (2009). Ljubljana: Jutro.

Planinski vestnik, letni X, številka 10. (b.d.). Pridobljeno 25. 1. 2015. file:///C:/Documents%20and%20Settings/admin/My%20Documents/Downloads/URN-NBN-SI-DOC-UVCAVYKY%20(1).pdf.

Plečnikovo Šverljugovo Marijino znamenje. (b.d.). Pridobljeno 25. 1. 2015. <http://www.gore-ljudje.net/novosti/1219/>.

Podoba Triglava na idolu Svetovida. (b.d.). Pridobljeno 25. 1. 2015. <http://lib.rus.ec/b/467124/read>.

Pradomovina Slovanov. (b.d.). Pridobljeno 25. 1. 2015. <http://www.haoss.org/t10972-slaveni>.

Prva samostojna upodobitev Triglava. (b.d.). Pridobljeno 25. 1. 2015. http://en.wikipedia.org/wiki/Oryctographia_Carniolica.

Prvi denar samostojne R Slovenije – Vrednostni boni. (b.d.). Pridobljeno 25. 1. 2015. http://www2.arnes.si/~gljsentvid10/slo_denar.html.

Rujevit. (b.d.). Pridobljeno 25. 1. 2015. <http://sl.wikipedia.org/wiki/Rujevit>.

Slovani. (b.d.). Pridobljeno 25. 1. 2015. <http://sl.wikipedia.org/wiki/Slovani>.

Slovanska mitologija. (b.d.). Pridobljeno 25. 1. 2015. http://sl.wikipedia.org/wiki/Slovanska_mitologija.

Slovenski kovanec za 50 evro centov. (b.d.). Pridobljeno 25. 1. 2015. http://www.eye-print.de/index.php?ctr=euro_si.

Sojin, T. (1980). Triglav, gora naših gora. Maribor: Obzorja.

Stele, F. (2012). Triglav:očak in varuh. Ljubljana: Družina.

Stribog. (b.d.). Pridobljeno 25. 1. 2015. <http://sl.wikipedia.org/wiki/Stribog>.

Svarog. (b.d.). Pridobljeno 25. 1. 2015. <http://sl.wikipedia.org/wiki/Svarog>.

Svarožič. (b.d.). Pridobljeno 25. 1. 2015. <http://sl.wikipedia.org/wiki/Svarožič>.

Svetovid. (b.d.). Pridobljeno 25. 1. 2015. <http://sl.wikipedia.org/wiki/Svetovid>.

Triglav na vojaški uniformi R Slovenije. (b.d.). Pridobljeno 25. 1. 2015. <http://www.delo.si/novice/slovenija/ob-20-letnici-slovenske-vojske-voja-ko-kol-se-je-ustavilo.htm>.

Triglav, (b.d.). Pridobljeno 25. 1. 2015. <http://sl.wikipedia.org/wiki/Triglav>.

Triglavske strmine. (b.d.). Pridobljeno 25. 1. 2015. <http://imffd.com/2014/film/285/>.

Triglavski narodni park. (b.d.). Pridobljeno 25. 1. 2015. <http://www.tnp.si/doziviljati/C43/inhttp://www.tnp.si/>.

V Kraljestvu Zlatoroga. (b.d.). Pridobljeno 25. 1. 2015. [http://sl.wikipedia.org/wiki/V_kraljestvu_Zlatoroga_\(film\)#mediaviewer/File:V_kraljestvu_Zlatoroga_-_insert_\(1931\).jpg](http://sl.wikipedia.org/wiki/V_kraljestvu_Zlatoroga_(film)#mediaviewer/File:V_kraljestvu_Zlatoroga_-_insert_(1931).jpg).

Vesna. (b.d.). Pridobljeno 25. 1. 2015. <http://lifestyle.ena.com/Osebna-rast/Ezoterika/Vesna-slovanska-boginja-pomladi.html>.

Volos. (b.d.). Pridobljeno 25. 1. 2015. [http://sl.wikipedia.org/wiki/Veles_\(bog\)](http://sl.wikipedia.org/wiki/Veles_(bog)).

Zastava republike Slovenije po osamosvojitvi. (b.d.). Pridobljeno 25. 1. 2015. http://www.hervardi.com/simboli_slovenije.php.

Zdešar, A. Svet pod Triglavom 10, str. 6. Pridobljeno 25. 1. 2015. http://www.google.si/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=2&ved=0CCYQFjAB&url=http%3A%2F%2Fwww.tnp.si%2Fimages%2Fuploads%2FSvet_pod_Triglavom_10.pdf&ei=6wuxVO-HNM7raL-SgMgF&usg=AFQjCNHjSgl_IHLv9wemuqFunsR0cZPNLw.

Znak Osvobodilne fronte. (b.d.). Pridobljeno 25. 1. 2015. <http://www.regionalobala.si/novica/71-let-of>.

Živa. (b.d.). Pridobljeno 25. 1. 2015. <http://sl.wikipedia.org/wiki/Živa>.

10. Priloga - Anketa

Spoštovani,

smo mladostniki iz Doma Antona Skale Maribor in imamo namen izdelati raziskovalno nalogo na natečaju Mladi za napredek Maribora. Prosimo vas, da na anketo odgovorite resno in nam omogočite, da bo naša raziskovalna naloga čim boljša.

Prosim vstavite vaše informacije:

Spol	<input type="text"/>
Starost	<input type="text"/>
Stopnja izobrazbe	<input type="text"/>

1. Zapišite vašo prvo misel, ko slišite besedo Triglav.
2. Kje vse najdemo simbol Triglava?
3. V katerem gorovju je Triglav?
4. Kako visok je Triglav?
5. Naštejte nekaj grških bogov.
6. Naštejte nekaj slovanskih bogov.
7. Bog česa je Triglav?
8. Kaj vam pomeni Triglav?
9. Ali menite, da ste se v šoli naučili dovolj o slovanski mitologiji?-

- DA

- NE

Anketa je bila spletna in je na spletni strani

<http://www.mojaanketa.si/surveys/results/495095245/>.